

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра теорії і практики з англійської мови

Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства
на тему: «Стилістичні та граматичні особливості гендерно-маркованої
лексики та її відтворення українською мовою (на матеріалі американського
серіалу Why women Kill “Чому жінки вбивають”)»

Допущено до захисту
“ _____ ” _____ 2022 року

Студентки групи МПа 04-21
Заочної форми здобуття освіти
факультету перекладознавства
освітньо-професійної програми:
Перекладознавство професійно-
орієнтований переклад
(англійська мова і друга іноземна мова)
за спеціальністю: 035. Філологія
Гуржуєвої Карини Віталіївни

Завідувач кафедри теорії і
практики з англійської мови
_____ доц. Мелько Х.В.
(підпис) (ПІБ)

Науковий керівник: кандидат філологічних
наук, доцент кафедри
Подсевак К.С

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY
Department of Theory and Practice of Translation from the English Language

Master Degree Thesis in Translation Studies
under the title: "Stylistic and grammatical specifics of gender aspect and its reproduction in the Ukrainian language
(case study of Why women kill American series)"

Group MPa 04-21
School of Translation Studies
Educational Programme Translation
Studies: Specialized Translation
(English and Second Foreign Language)
Majoring 035. Philology
Karina V. Hurzhuieva

Research supervisor:
K. S. Podsievak
Candidate of Philological Sciences

National scale _____
Scores _____
ECTS assessment _____

Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра теорії і практики перекладу з англійської мови

Затверджую:
Завідувач кафедри теорії і практики
перекладу з англійської мови

_____ (підпис)
д.ф.н., доц. Мелько Х.Б.
“10” вересня 2022 р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу магістра з перекладознавства
студентки V курсу МПа 04-21 групи факультету перекладознавства КНЛУ
Гуржусвої Карини Віталаївни
спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і
літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної
програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська
мова і друга іноземна мова)
Тема роботи Стилістичні та граматичні особливості гендерно-маркованої
лексики та її відтворення українською мовою (на матеріалі американського
серіалу *Why Women Kill* “Чому жінки вбивають”
Науковий керівник к.ф.н. Подсєвак К. С.
Дата видачі завдання “10” вересня 2021 р.

Графік виконання кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства

№ п/п	Найменування частин і план кваліфікаційної роботи	Графік виконання	Підписи студента і керівника
1.	Аналіз наукових першоджерел і складання бібліографії	Жовтень 2021	
2.	Написання теоретичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 1)	Листопад 2021	
3.	Добір мовного матеріалу тексту і складання Додатку (100 англійськомовних речень та їх переклад)	Грудень 2021	
4.	Аналіз мовного матеріалу тексту, який досліджується, і написання аналітичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 2)	Березень 2022	
5.	Проведення перекладацького аналізу досліджуваного мовного явища і написання практичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 3)	Травень 2022	
6.	Написання вступу і висновків дослідження, подання завершеної кваліфікаційної роботи науковому керівнику для попереднього перегляду	Вересень 2022	
7.	Попередній захист кваліфікаційної роботи і подання завершеної кваліфікаційної роботи на кафедрі	Жовтень 2022	
8.	Оформлення документації (відгуки) і підготовка презентації до захисту кваліфікаційної роботи	Жовтень 2022	
9.	Захист кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства	Грудень 2022	

Науковий керівник _____ (підпис)
Студент _____ (підпис)

**ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З
ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**

Студентки V курсу групи МПа 04-21 факультету перекладознавства спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035. Германські мови і літератури (перекладвключно), перша-англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова) Гуржуєвої Карини Віталіївни

За темою “Стилістичні та граматичні особливості гендерно-маркованої лексики та її відтворення українською мовою (на матеріалі американського серіалу *Why Women Kill* “Чому жінки вбивають”

Відповідність кваліфікаційної роботи нормативним вимогам(необхідне позначити √ або +)	
1. Наявність основних структурних компонентів	☐ усі компоненти присутні, ☐ один компонент відсутній ☐ декілька компонентів відсутні
2. Відповідність оформлення, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ незначні помилки в оформленні ☐ оформлення неправильне
3. Відповідність побудови вступу нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
4. Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
5. Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
6. Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
7. Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам

Особиста думка керівника

(ПІБ студента) _____ **рекомендована до захисту**
(ПІБ керівника) _____ 2022 року

РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

Студентки V курсу групи МПа 04-21 факультету перекладознавства спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035. Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова) Гуржуєвої Карини Віталіївни
За темою “Стилістичні та граматичні особливості гендерно-маркованої лексики та її відтворення українською мовою (на матеріалі американського серіалу *Why Women Kill* “Чому жінки вбивають”

	Критерії	Оцінка в балах
1.	Наявність основних компонентів структури роботи — загалом 10 балів (усі компоненти присутні – 10 , один компонент відсутній – 5 , декілька компонентів відсутні – 0)	
2.	Відповідність оформлення роботи, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам до кваліфікаційної роботи — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , поодинокі огріхи у форматуванні – 8 , незначні помилки в оформленні – 6 , значні помилки в оформленні – 4 , оформлення переважно не відповідає вимогам – 0)	
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , поодинокі огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки у формулюваннях – 6 , суттєві помилки у формулюваннях – 4 , не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві помилки у формулюваннях – 8 , недостатня кількість проаналізованих іноземних джерел (мін. 30%) – 6 , відсутній критичний аналіз наукових праць – 4 , не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 6 , суттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 4 , відсутність власного аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки при перекладі фактичного матеріалу – 6 , суттєві помилки при перекладі й аналізі фактичного матеріалу – 4 , відсутність перекладацького аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , неповне висвітлення результатів дослідження – 6 , часткове висвітлення результатів дослідження – 4 , не відповідає результатам дослідження – 0)	

(ПІБ рецензента)

(підпис рецензента)

” ___ ” _____ 2022 рік
Усього набрано балів: _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	1
Р	
О	
З	
Д	
І	
Особливості кінодискурсу та специфіка його перекладу.....	17
Висновки до розділу I.....	23
РОЗДІЛ II. Специфіка гендерно-маркованої лексики у сучасному американському кінодискурсі.....	25
1. Гендерна проблематика в сучасному американському кінодискурсі.....	25
2. Стилiстичні особливості гендерно-маркованої лексики у сучасному американському кінодискурсі.....	33
Граматичні особливості гендерно-маркованої лексики у сучасному американському кінодискурсі.....	33
Висновки до розділу II.....	38
РОЗДІЛ III. Відтворення стилістичних та граматичних особливостей	
1. Способи еквівалентного відтворення українською мовою гендерно-маркованих лексичних одиниць у перекладі сучасного американського кінодискурсу.....	43
2. Застосування перекладацьких трансформацій для збереження стилістичних та граматичних особливостей гендерно-маркованих лексичних одиниць у перекладі сучасного американського кінодискурсу.....	43
Висновки до розділу III.....	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	62

ДОДАТКИ	70
SUMMARY	86

ВСТУП

Перекладознавчі дослідження останніх років, присвячені аналізу гендерно-маркованої лексики, котрі характеризуються різноманіттям теоретичних понять та проблем відтворення такої лексики. Одним з актуальних питань теми гендеру є дослідження його аспектів з точки зору сучасного американського медіадискурсу.

З огляду на це роботу присвячено аналізу стилістичних та граматичних особливостей гендерно - маркованої лексики на матеріалі американського серіалу “Чому жінки вбивають”. Оскільки, об’єктом лінгвістичних досліджень усе частіше стає медіадискурс, то у роботі аналізується поведінка та мовлення героїв, виділення гендерних особливостей та виявлення найкращих способів для їх перекладу українською мовою.

Аналіз сюжетної лінії, де спостерігаємо наявність «третього зайвого» є обов'язковою складовою сюжету, що розділяє його на «до» та «після», в черговий раз показує нам, що дуже багато соціальних питань і проблем переслідують людство протягом багатьох років, що з часом зазнають певних змін у зв'язку з наслідками як соціального, так і технологічного прогресу. Аб'юзивні стосунки, зради, вибір своєї орієнтації та типу шлюбу - все це існує поза часом. Зображення емоційного стану героїв або агресивна поведінка, висвітлення моделі “ідеальної” дружини та вживання стилістично маркованої лексики.

Вивчення гендерних відносин у контексті медіадискурсу дозволяє висвітлити у роботі загальносвітові тенденції – фемінні та маскулінні ознаки та проаналізувати їх мовне вираження.

Обмірковування поняття гендеру як продукту дискурсу, передбачає висвітлення проблеми регулятивного впливу мови на формування гендерної ідентичності індивіда, як частини соціуму, що відбиває його дискурс і водночас зазнає регулятивного впливу зі сторони суспільства.

Вивченню теми вираження гендерності присвячені праці таких науковців, як Борцова М. С [7], Крижановська М. В [19], Агеєва В.П [1], Павлюк Л. [32], Горбань В.В [10], Андрійченко Ю [2] та інші.

Актуальність теми визначається: стрімким проникненням гендерно-маркованої лексики в усі сфери суспільства, стилістичні та граматичні особливості з огляду на особливості гендера в перекладознавчих дослідженнях; посиленою увагою науковців до гендерно-маркованої лексики.

Мета дослідження – з'ясування особливостей репрезентації гендерно-маркованої лексики у відомому американському серіалі: “Чому жінки вбивають” та відтворення фрагментів комунікації в процесі перекладу українською мовою.

Меті дослідження відповідають такі основні **завдання**:

- 1) Визначення поняття гендер у перекладознавстві;
- 2) Аналіз характеру жіночої поведінки в медіадискурсі;
- 3) Розглянути мовні засоби вираження гендерних характеристик у серіалі;
- 4) Окреслити гендерні стереотипи;
- 5) Проаналізувати відтворення гендерного аспекту при перекладі українською мовою;

Об'єкт дослідження – функціонування гендерно маркованих одиниць в сучасному американському кінодискурсі.

Предметом дослідження стали особливості відтворення гендерного аспекту в сучасному американському кінодискурсі засобами української мови.

Методи дослідження. У роботі представлені такі методи (теоретичний аналіз, систематизація та класифікація). Під час аналізу стилістичних та граматичних особливостей гендерно-маркованої лексики застосовано описовий і контекстуальний метод. В аналізі мовних засобів вираження гендерного аспекту в серіалі використано системний метод.

Науковою новизною одержаних результатів є вперше проаналізовані стилістичні та граматичні особливості гендерного аспекту мовлення та їхнє відтворення при перекладі українською мовою.

У теоретичному плані пропоноване дослідження сприятиме подальшому вивченню досліджуваної термінології. Практичне значення роботи полягає в тому, що отримані результати можуть використовуватись для підготовки спецкурсів із гендерної лінгвістики.

РОЗДІЛ I. Теоретичні засади дослідження гендеру у мовознавстві і перекладознавстві

1.1 Джерела поняття гендер та його особливості

Увага до взаємовідносин між чоловіком та жінкою простежувалась ще у далекому минулому. Нині ця тема набула особливої уваги оскільки **гендерна** рівність між партнерами набуває все більшої актуальності. Переосмислення ролі жінок і чоловіків у суспільстві лежить в основі гендерних досліджень.

Насамперед, слід зазначити, що термін «гендер» не можна ототожнювати з поняттям «стать». Стать відноситься до біологічних характеристик, відповідно до яких люди поділяються на категорії «чоловіки» та «жінки», а гендер — до соціальних та соціально-психологічних атрибутів, що відносять людей до цих категорій («чоловіки» та «жінки») [10, с 366-373].

Американський психолог Р.Столлер підкреслює, що різниця між статтю та гендером полягає в тому, що стать є біологічним, а гендер психологічним, культурним феноменом. Він пише: «...основний сенс слова «стать» — біологічний.

Відповідно до цього значення, слово «стать» означатиме відповідні біологічні органи, які визначають, чи є людина чоловіком чи жінкою; звідси слово «статевий» матиме анатомічні та фізіологічні конотації. Таке слововживання явно не охоплює величезних сфер поведінки, почуттів, думок і фантазій, які відносяться до статей, проте не мають виключно біологічного сенсу [11, с.20].

Під поняттям гендер (від англ. gender) розуміють стать людини з огляду на розподіл між чоловіком і жінкою форм діяльності, специфіки поведінки, культурних норм. [7, с. 6-12].

Гендер – досить складне поняття, оскільки розкриває багатоаспектний зміст явища. У науковій літературі, воно вживається в кількох значеннях:

- гендер як соціально-рольова й культурна інтерпретація рис особистості та моделей поведінки чоловіка і жінки, на відміну від біологічної;
- гендер як набуття соціальності індивідами, що народилися в біологічних категоріях жіночої або чоловічої статей;
- гендер як політика рівних прав і можливостей чоловіків та жінок, а також діяльність зі створення механізмів щодо її реалізації [70, с. 12]

У найширшому розумінні гендер можна визначити так: «це змодельована суспільством та підтримувана соціальними інститутами система цінностей, норм і характеристик чоловічої й жіночої поведінки, стилю життя та способу мислення, ролей та відносин жінок і чоловіків, набутих ними як особистостями в процесі соціалізації, що насамперед визначається соціальним, політичним, економічним і культурним контекстами буття й фіксує уявлення про чоловіка і жінку залежно від їх статі» [27, с. 87].

В свою чергу це поняття утворюється суспільством як комплексна модель соціальних відносин між жінками й чоловіками, що визначає їхнє місце у суспільстві, таких як сім'я, культура, освіта та релігія. [22, с. 15].

Це соціально-рольовий статус, що може означати соціальні можливості чоловіка та жінки в усіх сферах їх життєдіяльності. Саме тому Дж. Скотт, відома дослідниця в галузі історії фемінізму, називає гендер «соціальною статтю» [2, с 3-9].

Ключовим поняттям дослідження є поняття «гендерні стереотипи», тобто «сформовані у культурі переконання про те, як дійсно поведуться чоловіки та жінки».

У своєму дослідженні під терміном «гендерні стереотипи» ми будемо простежувати поведінку, мовлення, характеристики, взаємовідносини чоловіків та жінок, виражені в сучасному кінодискурсі.

Деякі дослідники розуміють під гендерними стереотипами усталені та узагальнені уявлення стосовно спільнот чоловіків і жінок.

Л. Павлюк тлумачить гендерні стереотипи як «стійкі уявлення про риси, якості, можливості та поведінку статей» [32: URL]. Гендерні стереотипи в

суспільстві сприяють обмеження, адже вони закріплюють наявні соціальні розбіжності між представниками різних статей, та мають як позитивну, так і негативну сторону.

I. Клецина виділяє таку класифікацію гендерних стереотипів, можна поділяючи їх на три групи:

1) стереотипи, пов'язані з приписуванням чоловікам і жінкам цілком визначених психологічних рис та властивостей особистості (стереотипи мускулінності/фемінності);

2) стереотипи, пов'язані з сімейними та професійними ролями;

3) стереотипи, пов'язані з розбіжностями у ролі праці (експресивна та інструментальна сфери діяльності) [14, с. 92]

Сучасні гендерні дослідження концентруються на відтворенні гендерної рівності, стосунки між жінкою та чоловіком у суспільстві. Гендерну систему слід розглядати як поведінку людей й усі види комунікативної репрезентації в певних життєвих позиціях. Слід зазначити, що гендер – один із головних засобів, за допомогою якого людство організовує своє життя.

Гендерні відносини конструюються, а це дає нам можливість говорити про те, що вони за певної системи їх організації можуть бути деконструйовані, перебудовані та змінені [13, с.179-180].

При виділенні специфічних підстав конструювання гендерних відносин (підкреслення диференціації між статями, наявність явищ нерівності, домінування та влади у відносинах між ними) дозволяє нам виділити основні орієнтири, необхідні для аналізу гендерних відносин як багатопланового та багаторівневого феномену.

Всупереч **лінгвістичним здобуткам** у вивченні гендеру, сучасне мовознавство «переживає своєрідний гендерний бум, а тому слід аналізувати накопичені ідеї, напрямки пошуків та експериментів, маючи за основу становлення української лінгвістичної гендерології, бо гендер як ніяк інше соціолінгвістичне поняття укорінений в усі сфери життя, реалії, норми та традиції культури» [16, с. 106-113].

Лінгвістичні дослідження у сфері гендеру – це маніфестація гендеру в мові, його вплив на комунікативну поведінку. Численні праці дослідників присвячені вивченню гендерно маркованих мовних одиниць [1]; досліджуються гендерні стереотипи й гендерна ідентичність [20, с.119-122]. Гендер вивчається в межах лінгвокультурології, когнітивної лінгвістики, етнолінгвістики.

Як соціальний інститут гендер складається з:

Гендерних статусів – соціально-гендерні ролі, котрі соціально визначаються суспільством та закріплюються за допомогою поведінки, мовних та емоційних приписів.

Гендерних розподілень праці – розподілення виробничих та домашніх обов'язків між членами суспільства, в залежності від гендерного статусу, так, наприклад зазвичай чоловікам, як правило, відповідає більш перспективна та високооплачувана робота, ані ж жінкам.

Гендерного сімейного статусу – тобто права та можливості для кожного члена родини не залежно від гендерного статусу. Також показником є відмова від одруження, народження дітей, реалізації родинних стосунків.

4. Гендерної індивідуальності – характеризується інтернаціоналізованими моделями соціально схвалюваних почуттів та емоцій, що слугують скріпленню сімейних цінностей.

5. Гендерно-соціального контролю – формальна та неформальна підтримка та винагорода за певний тип поведінки, а також прийняття своєї належності до певної статі.

Гендерної ідеології – виправдовує існування гендерних статусів, особливо різниці в їхній оцінці суспільством.

7. Гендерної репрезентації – демонстрація себе як особистості, що має відповідні гендерні якості за допомогою аналізу зовнішнього виду: одяг, прикраси, манери поведінки тощо. [28, с. 214].

Значення гендерного підходу полягає у його використанні для аналізу соціокультурного життя суспільства, що дозволяє дослідити гендерну

асиметрію нашого суспільства. У нашій сучасній культурі можна помітити не такі яскраві, однак достатньо виражені ціннісні установки, відповідно яким все, що визначається як чоловіче, розглядається як домінуюче. [30, с. 536]

Тобто, вважається, що тільки чоловіки репрезентують все людство. Вони ж виконують найважливішу для людства місію – підтримують пізнання та побудову світу. А жінці відводиться лише світ емоцій та краси.

Все різноманіття змістовних характеристик міжстатевих відносин можна звести до двох альтернативних моделей: партнерської та домінантно-залежної моделі відносин.

Перша модель – партнерські відносини – характеризується наступним: це відносини двох рівноправних суб'єктів, кожен з яких має власну цінність. Незважаючи на наявність індивідуалізованих цілей, кожен бере до уваги цілі та інтереси іншого. Важливим у таких відносинах є узгодження позицій між партнерами. [25, с.289]

Протилежна модель – домінантно-залежна модель відносин – не передбачає рівноправності позицій: одна сторона займає домінантну позицію, інша – залежну. І тут один суб'єкт відносин спонукає іншого підпорядкуватися та узгоджувати свої власні цілі та плани. [25]

Домінантна позиція включає такі прояви в поведінці, як впевненість в собі, незалежність, владність, демонстрація своєї значимості, вміння наполягти на своєму. Представник домінантної позиції прагне до суперництва, йому властива зневага до слабкості і висловлена потреба в силі заради самого себе. [11, с. 20]

Жінки переважно орієнтовані на партнерську систему взаємодії, а чоловіки — на систему домінування. Це пояснюється тим, що існуючі в суспільстві нормативні уявлення про мужність, орієнтують на прояв таких особливостей поведінки, як активність, напористість, цілеспрямованість, сила, виражений вольовий потенціал, впевненість у собі, вміння досягти своїх цілей, наполягти на своєму. [11]

Таким чином, бачимо, що традиційні гендерні уявлення спонукають чоловіків і жінок як суб'єктів міжстатевої взаємодії формувати таку модель поведінки, при якій відносини характеризуються несиметричністю, що виявляється в тому, що один суб'єкт панує над іншим і прагне уподібнити почуття або дії іншого своїми планами та бажаннями.

Традиційні уявлення про мужність-жіночність спонукають чоловіків виявляти домінуючу позицію в міжособистісних відносинах, а жінок - залежну, і таке співвідношення позицій зумовлене всім попереднім досвідом статевої соціалізації.

Групи чоловіків та жінок є основними суб'єктами гендерних відносин. Основними соціально-психологічними ознаками освіти гендерних груп є соціальні ролі чоловіків та жінок та їх соціальний статус, що означає положення про соціальну ієрархію. [34, с. 19]

Гендерний аспект аналізу груп чоловіків та жінок визначений акцентуванням не еволюційно-біологічного фактора, а саме соціальною та культурною детермінацією відмінностей між статями. У процесі гендерної соціалізації у чоловіків і жінок формується почуття «ми», що є основним показником соціально-психологічної спільності.

Гендерні групи – це стійкі соціально-психологічні спільності людей, члени яких, усвідомлюючи себе як чоловіки і жінки, поділяють і репрезентують норми поведінки [34].

У повсякденному свідомості утвердилася досить стійке думка про те, що особливості чоловіків, і жінок принципово різні. Поширеними у повсякденному дискурсі є і поняття «чоловіча психологія», «жіноча психологія». В даний час до загальноновизнаних відносяться виявлені відмінності в когнітивній сфері особистісного розвитку чоловіків та жінок та у сфері соціальної поведінки.

У когнітивній сфері можна вважати встановленим факт наявності статевих відмінностей у вербальних та просторових здібностях. У жінок краще розвинені вербальні здібності, а у чоловіків – просторові. Найменші

відмінності встановлені у вербальних здібностях на користь жінок, найбільші – у просторовій переробці інформації та на користь чоловіків [14, с. 92].

У соціальній поведінці чоловіки характеризуються вищим рівнем розвитку такі риси, як агресивність та доміантність, а жінки характеризуються дружелюбністю та контактністю. Найбільш яскраво виражені відмінності у соціальній поведінці чоловіків та жінок, стосуються агресивних реакцій та дій. Існує чимало переконливих доказів того, що чоловіки агресивніші, ніж жінки.

Маскулінні риси однозначно не ототожнюються тільки з особливостями чоловіків, а фемінні – з особистісними проявами жінок, ці характеристики притаманні обом, але в різній пропорції. Середньостатистичний чоловік має більш високий рівень виразності маскулінних характеристик, а середньостатистична жінка — фемінні властивостей і якостей [19, с.348-]

Існують переконливі дані про те, що чоловіки і жінки між собою не відрізняються за такими характеристиками, як рівень самоповаги, мотивація, творчі та аналітичні здібності. Незначні відмінності в індивідуально-психологічних характеристиках між чоловіками та жінками як представниками великих соціальних груп не дозволяють говорити про специфічну жіночу чи чоловічу поведінку.

Гендерні взаємини досить нова категорія, включена до наукового дискурсу, поки що можна запропонувати лише найзагальніший опис цього поняття [24,].

Гендерні взаємини вбудовані у широкий соціальний контекст і виявляються на різних рівнях соціуму, тобто це багаторівневі відносини, що існують на макро- та мікрорівнях соціальної реальності, а також на внутрішньоособистісному рівні [8, с.196-201].

Іншими словами, гендерні взаємини – це:

- соціально організовані відносини на рівні суспільства, між державою та гендерними групами;

- відносини між різними гендерними групами;
- відносини між суб'єктами різної статі;
- відношення особистості до самої себе як представника певної статі.

Гендерні взаємини «вбудовані» у широкий клас суспільних, міжгрупових, міжособистісних відносин; вони також включені і до самовідношення особистості. Тому гендерні відносини розглядаються як один з різновидів соціальних відносин.

1.2. Гендер у перекладознавстві

Проблема гендеру має величезне значення як перекладознавчий аспект, у той самий час цьому явищу приділяється недостатня увага, що, у свою чергу, зумовлює помилки при перекладі.

Не викликає жодних сумнівів той факт, що гендер є потужним чинником перекладу, який відтворюється через постать автора, систему персонажів і не в останню чергу, через особистість перекладача.

Оскільки гендерний чинник безпосередньо впливає на вибір мовних засобів, його прискіпливе вивчення потенційно сприятиме покращенню якості перекладу – як художнього, так і інформативного. Гендерна ідентичність перекладача проявляється у виборі граматичних форм, лексичних одиниць та емоційному забарвленні мови [3, с. 195]

Вивчаючи й порівнюючи стиль перекладачів-жінок і перекладачів-чоловіків на лексичному рівні, О. Паненко робить цікаві спостереження: “Перекладачі-чоловіки частіше за все, відтворюючи емоційний стан героя, використовують слова з найменшою емоційною індексацією, натомість перекладачі-жінки більш невимушені у використанні висловлень або вигуків із багатим емоційним забарвленням, надають перевагу експресивним, особливо стилістично-зниженим словам та зворотам, ніби навмисно згрублюють стиль викладу”. [33].

Однак, слід зазначити, що деякі дослідники вважають, що гендерно-марковану лексику у перекладі слід відтворювати за допомогою гендерно-нейтральною лексикою. [32]

Важливо зазначити, що гендерно-нейтральна лексика – це надзвичайно великий масив лексичних одиниць в рамках гендерно-нейтральної (або гендерно-інклюзивної) лексики. Гендерно-нейтральна лексика з’явилася через тенденцію намагання досягнути уникнення маскулінно-центричної мови. [17,

На лексичному рівні існує такий прийом як використання емоційно-забарвленої лексики, завдяки якій здійснюється вплив на емоції та почуття адресата.

Емоційно-забарвлена лексика не просто позначає предмети та явища, а й наділяє їх додатковим змістом, створюючи таким чином конкретну емоційну атмосферу та додаючи повідомленню жвавості. Зазвичай у таких словах з'являється яскраво-негативна або яскраво-позитивна семантика.

Гендерний аспект відіграє важливу роль при відтворенні художнього образу і механізмів його вербалізації. Якісний переклад визначається ступенем близькості мовлення до оригіналу.

Аналіз різноманітних думок вчених щодо понять еквівалентності та адекватності свідчить про те, що теорії, які наголошують на передачі прагматичної інформації, дозволяють краще пояснити важливість адекватного перекладу гендерно-маркованих одиниць.

За словами О. Паненко, еквівалентний і адекватний переклад гендерного аспекту передбачає, що мовою перекладу створюється текст, що має таку ж гендерну характеристику, як і текст оригіналу, і сприймається реципієнтами мови перекладу так само, як і реципієнтами вихідної мови. [33]

Варто пам'ятати, що «на перекладі лежить і гендерний вплив, тобто на вибір певних мовних засобів при перекладі впливають функції головного мозку у чоловіків та жінок, які зумовлюють психологічні особливості чоловічої та жіночої статі, а також гендерні стереотипи» [35, с. 151-167].

Гендерний чинник у перекладі може бути структурою елемента перекладу. Перекладач, будучи основною ланкою в процесі міжкультурної комунікації, «створює власні моделі вихідної думки, причому її адекватність залежатиме від багатьох факторів: від ступеня проінформованості перекладача, а також від характеру мислення» [15, 157].

Вивчення трансформації гендерно-маркованих одиниць тексту при їх запозиченні з однієї мови в іншу, дозволяє розширити лінгвістичний та перекладацький аналіз.

З іншого боку, цільовий текст зазнає безпосереднього впливу перекладача як гендерної особистості, що не може не впливати на текст перекладу. Перекладач є представником або жіночої, або чоловічої статі, з властивим їй/йому набором гендерних характеристик, котрі можуть бути, як суспільно, так і культурно зумовлені.

Гендерна ідентичність перекладача неминуче виявляється в її/його індивідуальній стилістиці – виборі граматичних форм, лексичних уподобаннях та емоційно - забарвленої лексики. [57, с. 416]

Отже, важливим критерієм адекватності перекладу є гендерна неупередженість, котра створюється перекладачем дискурсу. Адже окрім “власного гендеру” перекладач пронизує текст скрізь себе, і гендер автора оригінального тексту, що призводить до синтезу гендерних ідентичностей. [26,

Додання гендерного виміру для дослідження перекладу є складовою перекладознавчого аналізу, який, серед іншого, має на меті вивчення:

- гендерних стереотипів у мові оригіналу та їх відображення в перекладі;
- мовних засобів конструювання гендерної ідентичності в оригіналі та перекладі;
- способів відтворення гендерних конотацій оригіналу, засобами цільової мови з урахуванням історико-культурної специфіки;
- шляхів передачі образно-символічної системи, що описує чоловіка/жінку в культурі;
- проблеми перекладності одного менталітету в інший;
- концептів “фемінності” й “маскулінності” та їх відповідні прояви в мові оригіналу та перекладі. [35, с. 151-167]

Кожен з даних компонентів містить у собі взаємозв'язок культурної та гендерної ідентичності автора та перекладача, національні та культурні традиції, історико-соціальні особливості та ряд інших факторів, що в цілому ускладнює розробку та систематизацію гендерних методів перекладознавчого аналізу через нашарування аспектів лінгвістичного, культурологічного, перекладознавчого та гендерного аналізу.

Під час перекладу слід враховувати те, що світ розділяється на два простори: чоловіче і жіноче, причому зазвичай з тенденцією відносно меншої соціальної активності жінок, в порівнянні з чоловіками, тобто мова, що використовує гендерну ознаку, котра пов'язана з певними стереотипами ролі чоловіків та жінок у суспільстві.

Отже, ми можемо зробити такі висновки.

1. При розгляді адекватності та еквівалентності перекладу варто обов'язково враховувати гендерний фактор, тому що тип мислення мовної особи грає велику роль для якості перекладу і є його структуроутворюючим елементом.

2. Найбільш яскравими особливостями жіночої мови на синтаксичному рівні є перевага використання складносурядних речень, риторичних питань, оклику речень. Жінка-перекладач також часто використовує прості односкладові речення (у тому числі неповні пропозиції та еліптичні конструкції).

3. Жіночому мовленню також властивий зворотній порядок слів, еліпсис та інверсія. Пропозиції жінки-перекладача часто розгорнуті, докладні та експресивні.

4. Мову чоловіків характеризує використання складнопідрядних речень з підрядними з'ясувальними, визначальними, обставинними (особливо підрядними причини), а також вступних слів, часте вживання коротких простих двоскладових речень.

5. Перекладач-чоловік використовує неекспресивну лексику, при перекладі, пропускає вступні слова та речення, що, безумовно, пояснюється впливом гендерного фактора. Чоловічий психотип завжди прагне конкретики та мінімуму експресивності.

6. В контексті нашого дослідження вищеперелічені особливості мови можна віднести до синтаксиса чоловічого та жіночого мовлення, тоді як синтаксичні одиниці, ми можемо віднести до периферії синтаксичних відмінностей у гендерному аспекті перекладу.

7. Ці відмінності в перекладі пояснюються насамперед біологічними факторами, що впливають на психологічні та мовні відмінності між статями. У жінок ж взаємозв'язок виражений сильніше, ніж у чоловіків, таким чином орієнтування в просторі, уяві, переживаннях та творчості, що не може не впливати на відмінності в процесах породження та сприйняття мови. [34, с. 19]

1.3. Особливості кінодискурсу та специфіка його перекладу

Фільм як об'єкт лінгвістичного дослідження завжди викликає певні труднощі, оскільки є складною системою знань, що містить, окрім тексту, ще й екстралінгвістичні фактори, важливі для його розуміння, а також вказівку на учасників комунікації та процеси відтворення повідомлень.

Переклад фільму завжди пов'язаний з певними труднощами не тільки лінгвістичного, а й технічного характеру, що безпосередньо впливає на ступінь еквівалентності та точності перекладу оригіналу, а також його технічного втілення на екрані

Лінгвісти ставлять питання, що стосуються розмежування понять «кінотекст» і «кінодискурс», ролі і особливостей підтексту в кінодискурсе, класифікації кінодискурсів, жанрової типології кінодискурсу, практичних проблем перекладу кінодискурсу, значущості кінотексту як об'єкту лінгвокультурології.

С.С. Назмутдінова визначає кінодискурс як семиотично ускладнений динамічний процес взаємодії автора і кінореціпієнта, що протікає в міжмовному і міжкультурному просторі за допомогою засобів кіномови, що володіє властивостями синтаксичної, вербально-візуальної єдності елементів, інтертекстуальності, множинності адресанта, контекстуальності значення, іконічної точності, синтетичності. [14]

Крім того, дослідник трактує як об'єкт лінгвістики суміжне поняття «кіноповідь», на її думку, це форма вербально-іконічної поведінки, що співвідноситься з певною ситуацією, культурою, часом, простором і володіє основними функціями, властивими мови, чим і здійснюється вплив на кінореціпієнта.

Автор також зазначає, що кінодискурс як комунікативна ситуація створюється поліфонічним автором, тобто кіносценаристом, режисером, акторами, редакторами, операторами. [14]

Кінодискурс, на думку А. Зарецької, є зв'язним текстом – вербальним компонентом фільму – у сукупності з невербальними компонентами – аудіовізуальним рядом цього фільму та іншими, важливими для смислової завершеності екстралінгвістичними чинниками. [13]

Кінодіалог розуміється нами як вербальний компонент фільму, змістова завершеність якого забезпечується його аудіовізуальним (звукозоровим) поняттям.

Термін «кінодіалог», за аналогією з мовним діалогом, передбачає домінування в кінодіалогічній формі мовлення персонажів як первинної, природної форми мовного спілкування [13]

Польський лінгвіст М. Дайнел розуміє під цим терміном мову акторів в сукупності з невербальною комунікацією, яка може бути визначена як в широкому, так і у вузькому сенсі.

У широкому розумінні поняття невербальної комунікації включає всі невербальні повідомлення і знаки, що впливають на інформаційні процеси, в вузькому ж сенсі невербальна комунікація зводиться до немовного феномену, який знаходиться у взаємодії з вербальною мовою. [70]

Автор проводить паралель між дискурсом фільму і кінодискурсом, вважаючи їх нетотожними поняттями, оскільки останнє включає цілий масив кінематографічних прийомів, які вивчаються і за межами лінгвістики [8041].

Виходячи з визначень кінодіалогу, під яким, наприклад, дослідник англomовних фільмів С. Козлофф [72] розуміє сукупність всіх розмовних ліній фільму, а В.Є. Горшкова — вербальний компонент художнього фільму, смислова завершеність якого забезпечується аудіовізуальним рядом в загальному дискурсі фільму, ми можемо припустити, що він скоріше є складовою дискурсу кінофільму, оскільки включає лише вербальну комунікацію. [11]

Примітно те, що у вітчизняній лінгвістиці в ланцюжку кінодискурсу, кінотекст, кінодіалог цей термін відсутній, хоча він, на наш погляд, абсолютно правомірно може займати відповідну нішу в цій ієрархії [11].

До лінгвістичних проблем кіноперекладу відноситься весь спектр складнощів, пов'язаних із відтворенням лексики, граматичних конструкцій, особливостей мовного реєстру, а також використання мовних засобів. До числа таких проблем зараховують терміни, іншомовні вирази, багатомовність.

Таким чином, можна виділити такі відмінні риси кіноперекладу:

- Будь-який фільм є повідомленням, оскільки у нього є режисер, сценарій та актори, глядач та канал передачі. З мовної синтаксичної системи також був запозичений термін “синтагма”, під яким у мові кінематографії розуміється епізод або їх послідовність;

- Перекладач змушений скорочувати вихідний текст, трансформуючи його так, щоб його аудіовдоріжка співпадала з відео. Такі скорочення поділяються на пропуски, додавання або заміни інформації, поданої в оригіналі;

- буквалізм у кіноперекладі не виправданий, тому що, на відміну від художнього твору, у фільмі не можна протягом декількох хвилин пояснювати різні аспекти того чи іншого терміну чи явища;

- оскільки фільм — це, перш за все, гра акторів, що супроводжується певним музичним супроводом, завдання перекладача полягає в тому, щоб передати всі нюанси реплік, не змінюючи при цьому режисерської думки і не вкладаючи в уста героїв власної оцінки того, що відбувається;

- оскільки в художньому фільмі значення мовних одиниць часто супроводжується образами та звуками, це призводить до величезної кількості зашифрованих послань автора, що надають певне емоційне напруження всьому витвору, або його окремому епізоду.

Як правило, у практиці кіноперекладу вважається, що звукова доріжка не підлягає перекладу. Виняток становлять пісні в мультфільмах, які або перекладають повністю, або замінюють на більш звичний для мови переклад;

- основна складність кіноперекладу полягає в «можливості та ступені адаптації тексту до іншомовної культури, побудованої на іншій системі цінностей та понять, і саме цей фактор обумовлює неминучу втрату у сприйнятті перекладного кіно з чужою тематикою або несумісними для іншої лінгвокультури уявленнями» [50];

Нині зростає тенденція до активного використання вульгаризмів, сленгу та зниженої лексики у кінопродукції. Можливо, це відбувається тому, що сама кінопродукція орієнтована найчастіше на певну вікову групу глядача (переважно, на молодих людей, яким властива власна мова, сформована саме цією самою кіно- та телепродукцією.

Оскільки кінопереклад нині вже не є синхронним, то робота перекладача насамперед полягає у перекладі тексту кіносценарію. Написання сценарію необхідне задля легшого сприйняття змісту фільмів.

У сценаріях чітко описуються дії героїв, події, у яких вони беруть участь, та комунікацію між персонажами у формі діалогу, що складається з реплік. [14]

Репліки, у свою чергу, поділяються на:

- 1) мова персонажа,
- 2) думки персонажа,
- 3) авторське мовлення,
- 4) звуконаслідування.

Сценарій — це насамперед художній твір зі своєю формою та структурою, тому під час його перекладу необхідно користуватися методами художнього перекладу, оскільки на основі зафіксованого текступерекладач створює так звану інтерпретацію вихідного матеріалу згідно з вимогами існування та функціонування реплік на екрані. [70]

До них відносяться:

1. Пропорційність репліки перекладу та оригіналу, її довжина залежить від артикуляції персонажа на екрані.

2. Передача реалій, чи його заміна більш зрозумілі аналоги культури мови.

3. Відображення гумору з огляду на особливості менталітету країни перекладу. І тут можна говорити про проблему перекладу складної фразеології та сленгу

4. Точний переклад власних назв.

5. Відтворення вигуків і звуконаслідувальної лексики тощо.

У класифікації М. Берді, наведено 4 основних видів кіноперекладу: [75]:

На сьогоднішній день синхронний переклад фільмів майже не використовується, так як усі фільми на міжнародних кінофестивалях в обов'язковому порядку субтитруються. Однак, говорити, що синхронний переклад фільмів припинив своє існування, не слід.

Озвучування фільму одним актором або самим перекладачем. При цьому зберігається оригінальний звукоряд, що дає можливість глядачу оцінити настрій фільму, а також розмежувати репліки різних героїв. Це свого роду псевдодубляж, коли в студійних умовах на дещо приглушену іноземну мову накладається український переклад у акторському виконанні.

1. В окремих випадках при випуску фільмів в прокат, закадровий переклад робиться одним голосом. І виконує його, як правильно, сам перекладач. При цьому повинні бути чітко чутні голоси акторів.

2. Озвучування фільму двома акторами – чоловіком і жінкою при збереженні оригінального звукоряду.

3. Повний дубляж фільму. Весь фільм озвучується цілим штатом акторів. У цьому випадку відбувається значна компресія матеріалу через необхідність співпадіння артикуляції акторів з українським перекладом їх реплік. Техніка повноцінного і якісного дубляжу – річ дуже дорога.

4. Використання титрів при повному збереженні вихідного звукоряду. Мова персонажів відтворюється у вигляді тексту мовою перекладу у нижній частині екрану. Фільми із субтитрами демонструються на міжнародних кінофестивалях з перекладом на декілька мов одночасно, а також використовуються з навчальною метою. [14].

Оскільки фільм – це, перш за все акторська гра, то основна задача перекладача полягає у точному смисловому та інтонаційному супроводі того, що відбувається на екрані, тобто у передачі усіх нюансів реплік, що перекладаються, при цьому не змінюючи режисерську ідею та не доповнювати мову героїв власною оцінкою того, що відбувається.

Основна складність кіноперекладу полягає у «можливості і ступеню адаптації тексту до іншомовної культури, що побудована на іншій системі цінностей та понять, і саме цей фактор обумовлює несумісність для іншої лінгвокультури уявлення» [72].

Можливо, це і є причиною провалу кінострічок у багатьох країнах закордоном. Діючи від зворотного, логічно було б припустити, що успіх супроводжує ту картину, що висвітлює міжнародну проблематику, а акторський склад є широко відомим глядацькій аудиторії, оскільки особистість актора, його манера гри та образ несуть додаткове конотативне навантаження, яке сприяє більш точному розумінню того, що відбувається на екрані.

Отже, якісний переклад кінофільму не обмежується лише яскравим відображенням сценарію. Більш того, головна ціль перекладача полягає у розкритті колориту іноземної культури, який проявляється у репліках, жаргонізмах, гуморі, сленгу, що без сумніву відображають ідею режисера та автора сценарію, а також полегшують розуміння глядацької аудиторії про те, що відбувається на екрані.

Висновки до розділу I

У результаті опрацювання теоретичного дослідження встановлено, що поняття “гендер” є об'єктом багатьох сучасних досліджень.

У дослідженні, гендер визначається як соціальна проблема, поширювана ще з правданіх часів, задля впливу на суспільство, з метою формування або реалізації певних соціальних стардартів.

Гендерний стереотип – це комплекс стандартизованих і усталених у певному соціумі уявлень про соціальні ролі чоловіка та жінки, психологічні та поведінкові характеристики, що детермінують мужність та жіночність.

До лексичних маркерів гендерного аспекту належать лексичні та синтаксичні засоби, стилістика та система виражальних засобів.

Отже, при перекладі гендерних аспектів, потрібно враховувати психологічні й особистісні, специфіку і культуру країни, а також гендерну приналежність цільової аудиторії.

Переклад є складною справою, тому адекватності перекладу можна досягнути саме завдяки вмілому використанню перекладацьких трансформацій.

Гендер – одна з ключових категорій соціального життя.

Особисті стереотипи відносяться до індивідуальних переконань про типові властивості чоловіків та жінок. Стереотипи мають найбільший вплив та сприйняття, коли люди не мають достатньої інформації, коли стать людини особливо впадає в очі і коли ця людина не має достатнього ступеня влади.

Однією з проблем, пов'язаних із гендерними стереотипами, є те, що вони можуть змінювати світогляд людей, не вважаючи на індивідуальність, успішності чоловіків чи жінок у всіх сферах її життя. Уявлення про мужність (маскулінність) і жіночність (фемінінність) – найважливіші елементи нашої концепції. Люди мають сприймавати себе такими, якими вони є.

Підхід із позицій соціалізації сконцентрований на шлях, який ми отримуємо порівняно зі стійкими гендерними характеристики, через процеси

моделювання, починаючи ще з раннього дитинства. Підхід з позицій соціальних ролей стверджує, що люди схильні підкорятися очікуванням, що пред'являються до пов'язаних зі статтю соціальним ролям, таким як роль чоловіка або жінки.

Загалом соціальна нерівність вказує на ситуаційну мінливість людської поведінки, обумовлену такими факторами, як статевий склад групи, характер вирішуваної задачі або реалізованої діяльності та соціальні очікування інших людей.

Багато досліджень були присвячені порівнянню поведінки жінок та чоловіків. Загалом, чоловіки виявляються більш агресивними і що в ряді ситуацій вони виявляють більшу здатність протистояти соціальному тиску.

У повсякденному житті, жінки та чоловіки використовують свої основні здібності та мотивацію по-різному, включаючись переважно у специфічні для своєї статі види діяльності. Традиційні гендерні ролі вказують на розподіл праці за статевим принципом і наділяють більшою владою чоловіків. Проте в цілому, можливості людей сьогодні меншою мірою обмежені гендерними ролями, ніж це було в минулому.

РОЗДІЛ II. Специфіка гендерно-маркованої лексики у сучасному американському кінодискурсі

2.1. Гендерна проблематика в сучасному американському кінодискурсі

Процес становлення особистісної ідентичності завжди взаємопов'язаний зі становленням гендерної ідентичності, тому актуальними є всі умови, фактори, способи, механізми, так звані гендерні технології, що впливають на її формування.

Гендерні технології сприяють створенню гендерних образів та гендерних стереотипів, і через показ, навчання, повторення, контроль домагаються їх засвоєння у процесі соціалізації особистості [51].

Однією з таких значних гендерних технологій є кіно. Актуальність вивчення кіно як гендерної технології викликає необхідність осмислення даного процесу за допомогою емпіричного дослідження.

Гендерні образи наділені характеристиками, які у гендерних дослідженнях прийнято відносити до категорій фемінності та маскуліності.

Кінематограф, будучи найнаочнішим і повно відтворюючим реальність, має можливість візуалізувати ці образи.

Основними цінностями для чоловіків у серіалі є цінності професійної та особистої самореалізації. Важливими цінностями виступає суспільне визнання, а також активне та продуктивне життя – найчастіше основна сюжетна лінія будується навколо особистих амбіцій головного героя. Любовна лінія, проте, зустрічається практично у всіх епізодах, однак у загальній структурі сюжету тема міжособистісних відносин, як основна, практично ніколи не розкривається. [77]

Таким чином, ми стикаємося з ситуацією, коли жінка поряд з чоловіком починає грати другорядну роль, виступати певним елементом, що підтверджує його спроможність і статус.

Жіночі гендерні образи, як показує аналіз, представлені більш варіативно. Тут можливе поле для «вибору» різноманітних гендерних репрезентацій: від маскулінних через андрогін до фемінних.

За результатами дослідження було побудовано типологію образів жіночих героїнь у американському кінодискурсі.

Маскулінний гіперсексуальний тип. Героїні мають маскулінні риси, нарівні з чоловіками виконують соціально значущі ролі. Сексуальність, виражена насамперед за допомогою атрибутивної підтримки, виступає однією з небагатьох фемінних ознак, яка, однак, стереотипує жінку. [37]

Андрогінний тип. Жінки володіють якостями, які традиційно ототожнюються з чоловіками, нарівні з чоловіками виконують соціально значущі ролі. Проте, їм також характерні і фемінні якості, пов'язані насамперед із здатністю вислухати, підтримати, за необхідності втішити. В даному випадку ми говоримо про нав'язаної сексуальності, оскільки виражена вона досить слабко, і навмисно не виставляється напоказ. [37]

Фемінний гіперсексуальний тип. Жінки, які мають переважно фемінні якості, які також підкреслюються яскраво вираженою сексуальністю. Їм не приписуються соціально значущі ролі у зовнішній сфері. Таким героїням найчастіше не відводяться головні ролі у сюжеті. Вони часто з'являються поруч із чоловіком, якого «доповнюють» тим чи іншим чином. [37]

Таким чином, жінки, які найчастіше зустрічаються поряд із головними героями чоловіками, значно відрізняються від тих жінок, які самі виконують головні ролі. Так, основна стереотипізація жінки у кіно характерна саме для жіночих ролей другого плану. Саме ці образи відповідають фемінному типу, у яких жінка виступає як сексуальний об'єкт, та й у принципі можна говорити про об'єктивізацію жінки як такої

У фільмах, де жінки самі виконують головні ролі, поле гендерних репрезентацій набагато велике, жінки вже можуть виконувати соціально значущі ролі, особиста самореалізація відіграє важливу роль. Основним стереотипом, який все одно продовжує переслідувати і головних героїнь,

залишається нав'язана сексуальність, і коханий чоловік як основна життєва мета.

Таким чином, чоловічий образ у кіно є рідко досяжним у реальному житті типом. Це представник чоловічої статі, з ознаками яскраво вираженої маскулінності, що нехтує громадськими нормами, схильний до ризику і часто «поза законом». У той самий час, він орієнтований любов, і має супутницю, поруч із якої здатний поводитися романтично. І це той тип, який подобається юним глядачкам, і з яким вони співвідносять уявлення про «справжнього» чоловіка. Виходить, що саме кіно з великою часткою ймовірності малює цього «справжнього» чоловіка, якого в результаті досить складно знайти в реальному житті. [66]

Враховуючи той факт, що юнаки бачать самі себе зовсім не такими, як описано вище, очікування та реальність вступають у різкий дисонанс. Дівчата орієнтовані на того чоловіка, якого вони собі намалювали за допомогою кінореальності, але цей тип у більшості випадків є лише ілюзією.

Насамперед звернемося до матеріальних знаків серіалу Чому жінки вбивають

На рівні матеріального статусу кінотекст первинно зчитується глядачем. До матеріальних знаків відносяться насамперед колір, світло та звук.

«Чому жінки вбивають» можна охарактеризувати як дуже барвистий серіал: найчастіше в ньому використовується прийом заливання кадру одним кольором; яскраві відтінки присутні як у навколишньому середовищі, та в образах персонажів.

Таким чином, знак кольори має першорядне значення. Найчастіше зустрічається в деталях колір серіалу. Вже назву фільму у початкових титрах вирішено у червоний колір. У психології цей колір, як і інші, має низку асоціативних значень, що підсвідомо сприймаються глядачем. Червоний має досить різноманітні значення.

У психології він визначається як "найпасивніший" колір. Це колір мрій, беззахисності, безтурботності, юності, романтичності. Спочатку червоний колір асоціюється із жіночністю. Саме як знак жіночого - червоний часто зустрічається у фільмі - в прикрасах, помаді, одязі, фарбуванні волосся, деталі декору та інтер'єру. [54]

Це пояснюється важливістю візуалізації жіночих образів у серіалі, проявом теми жіночності та жіночого самовідчуття. Яскравий червоний елемент серед безлічі білих виступає як знак людини, що відрізняється від інших, що йде проти системи.

У початкових кадрах та протягом усього фільму, камера акцентує увагу на різних обличчях людей, показаних крупним планом. Це студенти та літні люди, молоді та дорослі, чоловіки та жінки. Кожна з цих осіб індивідуально. З одного боку, ці образи підтримують ідею фільму про індивідуальність людини, зокрема, про індивідуальність гендерного самосвідомості.

Важливо зазначити, у більшості кадрів погляди цих людей звернені до трьох різних жінок, що візуалізує те, як їх сприймають навколишні. Також важливий ще один епізод, коли Альма слідкує за світськими жінками у клубі садівництва, прагне опипитися у їхній компанії та нарешті показати себе справжню.

Не випадково звернення уваги саме на жіночі образи: дивлячись на них, ідентифікує себе з ними, у ній починають виявлятися якості фемінності незвичайне бажання бути схожою на них та навіть кращою.

Фільм досліджує значущість гендерних особливостей у житті людини, ставить питання, наскільки ці особливості впливають на взаємини людини з іншими людьми, його життя у суспільстві.

З рештою, кожна з головних героїнь робить висновок, що відповідає на поставлене у серіалі питання, говорячи, що відносини з чоловіками спочатку були приречені, ще до їх зародження. Відтворюється глибоке вивчення людської природи: риси трансгендерності, спочатку закладені в людині, можуть з'явитися не одночасно, потрібен час для пізнання себе.

У серіалі простежується протиріччя на різних рівнях: особистісному (набуття гармонії із собою за рахунок відновлення гендерної ідентичності, творче самовираження) та суспільному (створення сім'ї, побудова взаємин).

2.2 Стилiстичнi особливостi гендерно-маркованої лексики у сучасному американському кiнодискурсi

У ходi даної дипломної роботи було проведено аналіз особливостей чоловічого та жіночого мовних стилів чоловічих та жіночих героїв серіалу Чому жінки вбивають. Перед нами ставилося завдання – обґрунтувати наше припущення про те, що особливості чоловічого та жіночого мовлення виявляються різною мірою при вираженні думок, тобто при конструюванні монологічного та діалогічного мовлення.

Було встановлено, що гендерні характеристики мовної репрезентації персонажів обох статей умовно можна віднести до різних рівнів мови.

а) Лексичний рівень

Жіночі персонажі частіше вдаються до використання афективної лексики “treacherous”, інтенсифікаторів, службовців передачі їх емоційного стану “frightfully”. Також у жіночій промові простежується використання великої кількості вступних слів та визначень, які виражають різний ступінь ймовірності, невизначеності та емоційності “I suppose”, “personally”, “quite”.

Мова чоловічих персонажів відрізняється використанням термінологічної лексики “asphyxiation” та вступних слів, особливо тих, що мають значення констатації “of course”, “surely”.

Чоловіче мовлення	Жіноче мовлення
<p><i>“I’m holding my denim jacket over my head as a makeshift umbrella, but it’s not exactly waterproof. I just want to find a taxi, get home, kick off these stupid boots, and run a nice hot bath.”</i></p>	<p><i>“He tolerates my shortcomings and all my stupidities. He tells me that I’m beautiful when I want to hear it, and only he knows how to make me laugh. One day I’ll divorce Carl, but I’ll never be able to hate him, I just can’t.”</i></p>

<p><i>“There’s a knock at the door. It opens and a tall, slim woman in her fifties comes in. She has blue eyes, high cheekbones, and wavy, graying blond hair in straggly layers. She’s wearing a red quilted waistcoat over a long- printed dress and an amber necklace, and she’s holding a paper bag.”</i></p>	<p><i>“I decided not to say anything. If he makes excuses, it will affect our marriage. - He cheated on you, it should affect the marriage.”</i></p>
<p><i>“We are bad parents, but we are good neighbors.”</i></p>	<p><i>“I used to know those broads. Very la-di-da.”</i></p>

б) Стилiстичний рiвень

У жiночому мовленнi простежується схильнiсть до вживання стилiстично пiдвищених форм *“broke down”*, книжкової лексики *“literally died of fear”*, високе емоцiйне забарвлення промови загалом. Чоловiча мовна поведiнка характеризується найменшою емоцiйною iндексацiєю, одноманiтнiстю прийомiв пiд час передачi емоцiй.

Чоловiче мовлення	Жiноче мовлення
<p><i>“And here I always thought one of her nurses had sticky fingers. Well, obviously I will reimburse you. What did you pay for it? “</i></p>	<p><i>“But it was no dream. I still have shiny perfect teeth and bright chestnut hair.”</i></p>

с) Синтаксичний рівень

Героїні вдаються до частих використання запитальних і окликувань. Чоловіки використовують у мові безліч наказових пропозицій, які висловлюють спонукання до дії з метою наказу, поради промовника *“ought to try”*. Також чоловічий мовний акт характеризується використанням простих, коротких речень, прагненням до спрощення структури висловлювання.

Чоловіче мовлення	Жіноче мовлення
<i>“Ignoring her, I grab the Louis Vuitton bag and start taking things out of it, examining each item closely as though it might impact a message.”</i>	<i>“Who was it? Who was it? It wasn't one of us.”</i> <i>“You regard it as impossible that a sinner should be struck down by the wrath of God! I do not!”</i>
<i>“As a result, I become rich as soon as I stopped counting money.”</i>	<i>“- Ma'am, are you crazy?</i> <i>- Of course not. I'm drunk.”</i>

2.3. Граматичні особливості гендерно-маркованої лексики у сучасному американському кінодискурсі

Лінгвістичні гендерні дослідження мовної репрезентації чоловіків і жінок встановили, що відмінності між чоловічим та жіночим мовними стилями лежать у різних галузях мови. Деякі з них ми маємо намір докладно розглянути у цьому розділі.

а) Відмінності у використанні лексичних одиниць

У ході досліджень було встановлено, що представники чоловічої та жіночої статі схильні використовувати різні лексичні одиниці для демонстрації своїх почуттів. Так, коли жінка налякана, вона зазвичай кричить: *“I am frightened to death.”* Однак якщо чоловік висловить свої переживання подібним чином, його вважатимуть боягузом.

Відмінності у лексиці можна відобразити у наступних п'яти аспектах:

1) Слова позначення кольору

В англійській існує певна група лексичних одиниць, які не входять до активного словника середньостатистичного чоловіка. Жінки, у свою чергу, здатні вживати слова, запозичені з французької мови, щоб описати такі відтінки кольорів: *“mauve”, “lavender”, “aquamarine”, “azure”, “magenta”*.

[78]

2) Прикметники

У повсякденному житті можна побачити, що з жінок досить частотне вживання таких прикметників, як *“adorable”, “charming”, “lovely”, “fantastic”, “heavenly”*. Водночас серед чоловіків використання прикметників є значно нижчим. Наприклад, коли жінка вийде з ресторану, вона скаже: *“It’s a gorgeous meal”*. Якщо чоловік хоче висловити ту саму ідею, він скаже: *“It’s a good meal”*.

3) Прислівники

Існують також відмінності у використанні прислівників між чоловіками та жінками. Жінки схильні використовувати такі прислівники, як *“awfully”*,

“pretty”, “quite”, “so”; Чоловіки люблять використовувати *“very”, “utterly”, “really”*.

4) Ненормативна лексика

Жінки більше уваги приділяють своїм манерам та ввічливості у використанні мови. Зазвичай вони уникають лайки та ненормативної лексики. Рідко можна стати свідком того, як жінки вимовляють такі слова, як *“damn”, “hell”*, натомість вони використовують *“oh”, “dear”, “my god”* з метою вираження своїх почуттів. Чоловіки, навпаки, схильні використовувати більше лайок у своїй промові.

5) Дімінітиви

Жінки схильні використовувати слова, які мають значення «маленький»: *“bookie”, “hanky”, “panties”*. У їх промові також можна часто зустріти лексичні одиниці, які демонструють симпатію: *“dearie”, “sweetie”*. У випадку, якщо чоловік часто використовує подібні слова, оточуючі можуть вважати, що він має психологічні проблеми або недостатньо мужності.

Крім того, жіноча мова у великій кількості містить евфемізми та слова, які є демонстрацією ввічливості: *“please”, “thanks”*.

6) Займенники

Представниці жіночої статі вважають за краще використовувати займенник першої особи множини при висловленні спонукання, як щодо себе, так і до співрозмовника, у той час як представники чоловічої статі схильні використовувати займенник першої особи однини в першому випадку і займенник другої особи однини – у другому:

Жінка: *“We need to be in a hurry”*.

Чоловік: *“You need to be quick”*.

б) Відмінність у синтаксисі

Вважають, що певних норм, що відображають коректне використання граматики в рамках гендеру, не існує. Однак є можливість спостерігати ці відмінності практично у кожній мові, включаючи англійську мову.

1) Прямолінійність

Для жінок важлива думка оточуючих, тому вона часто залишає питання відкритим, а не нав'язує свої власні ідеї іншим. У жіночому мовленні можна часто почути такі конструкції: “*well, you know...*”, “*I think...*”, “*I suppose... kind of*”, “*maybe I am wrong but...*”. Чоловіки ж прямолінійні при висловленні власної думки.

2) Запитальні пропозиції

Використання запитань більш поширене серед жінок, ніж серед чоловіка. Р. Лакофф зазначила, що, порівняно з чоловіками, жінки частіше вживають запитання з метою позначення власної думки. Їм також властиве використання роздільного типу питання, щоб зробити висловлення менш нав'язливим. [53]

3) Відмінності у виборі тем для розмови

У соціальній взаємодії у чоловіків і жінок спостерігаються різні схильності у виборі тем для обговорення. Чоловіки найчастіше обирають теми політики, економіки, спорту, новин. У той час як жінки більше зацікавлені в розмовах про сімейні справи, освіту дітей, одяг, кулінарію, моду.

Гендерний аспект будь-якого дискурсу насамперед стосується граматичної категорії роду. Ця категорія є характерною рисою граматичної структури індоєвропейських мов. Однак, як відомо, розвиток аналітизму в англійській мові призвів до руйнації словозміни і, як наслідок, до втрати родових протиставлень у граматичній системі англійського іменника.

Родові відмінності іменника виявляються через особові займенники “*he, she, it*”. Назви осіб чоловічої статі (“*husband, father, son etc.*”) належать до чоловічого роду і позначаються особовим займенником *he*, а особи жіночої статі (“*woman, mother, daughter etc.*”) належать до жіночого роду й позначаються займенником “*she*” [81].

На морфо-семантичному рівні концепт ЖІНКА репрезентується додаванням морфемних маркерів (*-ess, -trix, -ette, -euse, -ine etc.*) до загальнородових номінацій, наприклад “*countess*”, “*bachelorette*”. Суфікс жіночого роду, маркуючи загальнородову номінацію особи, переводить її в

розряд винятків із загального правила і тим самим акцентує увагу на екзистенціальних відмінностях жінки від типового представника категорії, позначеного загальнородовою номінацією, тобто чоловіка.

У результаті жінка постає як нетиповий, маргінальний член цієї категорії. Тим самим маркована номінація жіночого роду може легко актуалізувати негативний асоціативний потенціал патріархального гендерного стереотипу, в межах якого всі соціально вагомі ролі належать чоловіку, а жінці виділено роль помічниці, що забезпечує його життєдіяльність [61]

На сьогодні ми й досі можемо побачити в кіно часте вживання займенників чоловічого роду (“he”, “his”, “him”) до слів, здавалося б, абсолютно нейтральних. Прикладами таких слів можуть бути: “reader”, “listener”, “worker”, “citizen”, “human”, “player”, “teacher”, “builder”, “creator”, “individual”, “student” та багато інших. До кожного з цих слів традиція диктує нам вживати займенник чоловічого роду.

Також марковані чоловічим родом займенники, які ми можемо зустріти у звертаннях “somebody”, “anybody”, “nobody”, “someone”, “anyone”, “everyone” слід докорінно змінювати чи уточнювати стать. Часто такі займенники замінюються словом “person” чи “individual”.

До гендерно маркованих слів ми також відносимо складні номінації з компонентом “man”. Частотність таких слів з “man” на початку слова спадає останнім часом як в американському, так і в британському медіа дискурсах, однак номінації з компонентом “man” наприкінці слова характеризуються коливанням частотності вживання [72].

Проте їх кількість все одно вражає та говорить про сильно вкорінену традицію провідної ролі чоловіка в суспільстві, сім’ї і т.д. (“mankind”, “manpower”, “workman”, “policeman”, “businessman”, “fireman” etc.).

Гендерно-марковані “man, “mankind витісняються тепер нейтральними “person”, “people”, “human”, “human being”, “individual”, “humanity”, “humans”, “humankind”, “men” and “women”. Слово “manpower” замінюється “personnel”, “workforce”, “workers”, “staff”, “human resources”,

“workmanlike”, “skillful”, “efficient”, “a man-made” – “artificial”, “constructed”, “fabricated”, “handmade”. [33]

В англійській мові немає займенника третьої особи однини, який поєднував би форми *“he”* та *“she”*. Це призводить до того, що займенник чоловічого роду *he* вживається для посилання як на чоловіків так і на жінок.

Оскільки таке вживання займенника є двозначним та виключає з цієї категорії жінок, шукаються альтернативні мовні форми. Найпростішим рішенням, як вже зазначалося, є вживання подвійних форм *“he/she”* та *“his/her”*.

Також у серіалі «Чому жінки вбивають» ми часто можемо спостерігати вживання слів *you* та *we* для досягнення ефекту зближення з аудиторією, адже для відтворення гендерного аспекту лінгвостилістичних особливостей жанру його аудиторія є найважливішим фактором, що визначає долю цього видання *“You could spend a week with them, but everything will seem the same”*; *“ We all are in trouble today”*.

Гендерно нейтральні терміни починають усе частіше вживатися із усіма видами професій. Наприклад, такі частовживані назви професій, як *“spokesman”* та *“businessman”* усе більше замінюються тепер *“spokesperson”*, *“speaker”*, *“principal advocate”*, *“official”*, *“representative”* та *“business person”*, *“business executive”* і *“entrepreneur”* відповідно. [54]

Можна відслідкувати також тенденцію до уникнення вищезазначених гендерно маркованих суфіксів жіночого роду *-ess*, *-ette*, *-trix*, *-anne* та слова *“woman”*.; адже такі форми несуть зневажливу конотацію та показують, що жінка є лише похідним явищем від чоловіка. Таким чином неправильним рішенням буде зумисно сказати *businesswoman* для підкреслення жіночого роду, а отже необхідно знову використовувати словосполучення *business person*. [37]

Титули, звання і звертання також займають певний прошарок у публіцистичному англomовному дискурсі та є дуже важливими. Наприклад,

гендерно марковані форми звертання “*Miss*” та “*Mrs*” не тільки ідентифікують особу як жінку, але й підкреслюють також її сімейний стан.

Висновок до розділу II

Отже, у ході дипломної роботи нам вдалося ідентифікувати відмінні гендерні особливості чоловічої та жіночої мови. Дані відмінності у промові представників різних гендерних груп обумовлюються тим фактом, що картина світу чоловіків не збігається з картиною світу жінок, отже, процеси сприйняття та процеси вираження мають розбіжності.

Варто відзначити, що при дослідженні було виявлено мовленнєві особливості, що вступають у суперечність із встановленою класифікацією «чоловіче – жіноче». Так, наприклад, і чоловікам, і жінкам властиве вживання як простих, і складних синтаксичних конструкцій. Крім того, представники обох гендерних груп використовують оклику речення, хоча цю специфічну рису мови частіше приписують жіночій статті.

Правомірно помітити, що розбіжності між чоловічим і жіночим мовними стилями можна знайти у різних галузях мови. Лінгвістичні дослідження останніх років довели, що ці причини обумовлені радше соціальним аспектом, ніж фізичним. Серед них можна виділити: соціальне становище та, як наслідок, покладені очікування з боку соціуму; нетерпимість громадськості до негідної поведінки жінок.

За результатами аналізу специфічних рис чоловічого та жіночого мовних стилів персонажів серіалу. ми розглядаємо розбіжності між чоловічим та жіночим мовними стилями, класифікуємо їх відповідно до рівнів мови, даємо опис кожному явищу, а також робимо спробу дати пояснення їх виникненню.

На наступному етапі дослідження ми аналізуємо висловлювання чоловічих і жіночих персонажів серіалу щодо гендерних особливостей і співвідносимо із затвердженою вище класифікацією, тим самим доводячи, що різниця між чоловічим і жіночим мовними актами героїв у досліджуваному серіалі продемонстрована.

РОЗДІЛ III. ВІДТВОРЕННЯ СТИЛІСТИЧНИХ ТА ГРАМАТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ГЕНДЕРНО-МАРКОВАНИХ ОДИНИЦЬ У ПЕРЕКЛАДІ СУЧАСНОГО АМЕРИКАНСЬКОГО КІНОДИСКУРСУ

3.1. Способи еквівалентного відтворення українською мовою гендерно-маркованих лексичних одиниць у перекладі сучасного американського кіно дискурсу

Вибір кінодискурсу як матеріалу дослідження проблеми гендерного аспекту перекладу, зокрема при передачі гендерно-маркованих одиниць, не випадковий. Кінотексти є найбільш складними для переклада, оскільки несуть у собі індивідуальну манеру автора, який використовує найрізноманітніші засоби мови для вираження концепції свого твору. Гендерний чинник у кіно-перекладі може виступати структуроутворюючим елементом як оригінального твору, так і тексту перекладу, впливати на художні образи та сюжетні лінії. Гендерний аспект відіграє важливу роль при створенні художнього образу та механізмів його вербалізації. Конотація мовних одиниць відбиває певні асоціації, що створюють у свідомості людини образи, які мають гендерну спрямованість.

Аналіз специфіки кіно-перекладу показав, що складність передачі гендерного аспекту у тому, що мовні одиниці кіно-тексту мають одночасну актуалізацію кількох значень. Отже, важливо розпізнати і правильно передати гендерно-орієнтовані асоціації, які можуть бути важливою складовою художньої стилістики оригіналу. Якісний художній переклад кінотексту визначається мірою близькості художнього враження тексту перекладу до тексту оригіналу.

Аналіз точок зору лінгвістів щодо понять еквівалентності та адекватності, описаних у минулих розділах свідчить про те, що теорії, які наголошують на передачі прагматичної інформації, дозволяють краще пояснити важливість адекватного перекладу гендерно-маркованих одиниць у кіно.

Еквівалентний і адекватний переклад гендерного аспекту кінотексту передбачає, що мовою перекладу створюється текст, що має таку ж гендеру характеристику, як і текст оригіналу, і сприймається реципієнтами мови перекладу так, як і реципієнтами вихідної мови.

Для досягнення еквівалентності та адекватності необхідно вміло реалізовувати різні перекладацькі трансформації, щоб текст перекладу якомога точніше передавав всю інформацію, укладену в тексті оригіналу, за дотримання відповідних норм мови перекладу.

Завдяки перекладацьким прийомам (трансформаціям) можна здійснити перехід від оригінального тексту до перекладеного, не втрачаючи смислового навантаження першого. Так, для досягнення адекватності та еквівалентності перекладу в серіалі «Чому вбивають жінки?» використовуються наступні види перекладацьких трансформацій:

1. Синтаксичні;
2. Лексичні;
3. Лексико-семантичні;
4. Граматичні;
5. Заміна;
6. Стилiстичні;
7. Морфологічні.

До групи синтаксичних трансформацій, використаних для досягнення адекватності та еквівалентності перекладу в серіалі «Чому вбивають жінки?» відносяться:

1. Зміна порядку слів у реченні (перекладацький прийом, у якому відбувається зміна розташування членів речення):

“I am just getting started, bitch”.

Сучка, я зараз тільки починаю.

2. Членування (перетворення складного речення вихідної мови на кілька простих речень мовою перекладу):

“You're so cute, all aflutter over your dinner with your new beau”.

Ти такий милий! Трепещеш перед вечерею з новим кавалером.

3. Об'єднання (перекладацький прийом, який зворотний членуванню речення):

"It's the sheets. They're Egyptian cotton".

Це простирадла з єгипетської бавовни.

Транскрипція та транслітерація, що відносяться до лексичних трансформацій перекладу, не використовуються для досягнення адекватності та еквівалентності перекладу в серіалі «Чому вбивають жінки?» (крім імен).

До групи граматичних трансформацій, що використовуються для досягнення адекватності та еквівалентності перекладу в серіалі «Чому вбивають жінки?» належать:

1. Конверсія (прийом перекладу, суть якого полягає у зміні частини мови перекладеного слова):

"You're lovely".

Яка ти гарнюня!

2. Дослівний/прямий переклад:

"I was such a bitch!"

Я була таким стервом!

3. Підбір аналога (якщо вибір еквівалентної лексичної одиниці неможливий):

"Oh, Rob. It's lovely."

О, Роб. Тут чудово!

4. Заміна (зміна слів чи поєднань слів мови перекладу, що дозволяє досягти максимально можливої еквівалентності з оригіналом):

1) Конкретизація/генералізація (переклад слів чи поєднань слів найбільш чіткими і точними визначеннями (термінами, діалектними словами тощо.)/переклад, при якому використовується заміна одиничних слів або поєднань слів з конкретним значенням авторською мовою на слова або словосполучення з більш загальним, «обтічним» значенням мовою глядача):

"I've been feeling a little lonely in L.A."

Якщо чесно, мені було так самотньо у місті.

3) Антонімічний переклад (заміна одиничних слів чи словосполучень мови оригіналу на полярні за значенням (антоніми) слова чи поєднання слів мовою перекладу):

“Oh, God.»

Чорт-чорт-чорт!

Крім того використовується упущення та доповнення слова або групи слів у реченні:

“And it's so big”.

Він такий великий!

“He's excited because we've never lived anywhere this nice before.”

Він у захваті, адже ми ще не жили у такому чарівному містечку.

3.2. Застосування перекладацьких трансформацій для збереження стилістичних та граматичних особливостей гендерно-маркованих лексичних одиниць у перекладі сучасного американського кіно дискурсу

Для збереження стилістичних та граматичних особливостей гендерно-маркованих одиниць, використаних у серіалі «Чому жінки вбивають», використані різноманітні перекладацькі трансформації. Варто додати, що неможливо відділити стилістичні особливості від граматичних через факт їх неподільності та взаємодоповненості. Крім того, деякі образи жінок у телесеріалі мають чоловічі характери та, відповідно, особливості мовлення, а чоловіки – жіночі характери та, відповідно, особливості мовлення.

“I tell you, there's nothing sexier than a girl who likes to take care of you”.

Немає нічого сексуальнішого за дівчину, яка любить про вас дбати.

В даному випадку жіноче мовлення маркується за допомогою вступної лексичної одиниці (*I tell you*), крім того речення складне, та йому притаманна експресивність (*nothing sexier*) що характерно для жіночого мовлення. Перекладач використовує прийом упушення (*I tell you* упускається), далі використовується прямий переклад, що допомагає зберегти «жіночий» стиль даного висловлювання.

“Oh, Rob. It's lovely”.

О, Роб. Тут чудово!

В даному випадку речення короткі, що характерно для чоловічого мовлення, проте наявний оклик “*Oh*”, що надає реченню експресивності та демінутивна форма “*lovely*”), що надає їм «жіночого» стилю. В першому реченні використовуємо прямий переклад, а в другому – підбір аналогу. Крім того використовується заміна типу речення, що є більш природним для такого висловлювання в українській мові. Так, в українському варіанті зберігається «жіночий» стиль через експресивність, хоча зменшено-пестлива форма в перекладі не використовується.

“And it's so cute”.

Він такий милий!

В цьому прикладі речення коротке, що характерно для чоловічого мовлення, проте наявно перебільшення та явна емоційна забарвленість (*so big*), що вказує на жіноче мовлення. Для перекладу використаний прийом упущення (*And* не перекладається в українському варіанті), далі використовується прямий переклад, що допомагає зберегти «жіночий» стиль даного висловлювання.

“He's excited because we've never lived anywhere this nice before.”

Він у захваті, адже ми ще не жили у такому чарівному містечку.

Складне речення та лексема «*nice*» вказує на «жіночий» стиль фрази. В перекладному варіанті використовується доповнення (“*nice*” – *чарівне містечко*). Так, зменшувально-пестлива форма допомагає відтворити жіноче мовлення в українському перекладі.

“It'll be Henri, my hairdresser, and he will be livid.”

Це Анрі, мій перукар, і він буде не в собі від люті.

В даному випадку тема висловлювання та складність речення маркує його як жіноче. В перекладі використовується заміна граматичної структури речення (“*It'll be Henri*” – *Це Анрі*). Крім того в українському варіанті використовується прийом підбору аналога, оскільки “*he will be livid*” перекладено за допомогою фразеологізму *він буде не в собі від люті*. Таким чином, завдяки цим прийомам відтворюється «жіночий» стиль мовлення.

“Well, I'm a smart girl. Give it a try.”

Я розумна дівчинка. Спробуй.

Речення прості та непоширені, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення, проте вступне слово “*Well*” та лексема “*girl*” маркує його як жіноче. В перекладі використаний підбір аналога (“*girl*” – *дівчинка*). Таким чином, завдяки цим прийомам (заміна не демінутивної форми демінутивною) відтворюється «жіночий» стиль мовлення.

“I'm just devastated.”

Я вражена.

В даному випадку речення просте та непоширене, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення, проте вибір книжної лексики маркує його як жіноче (“*devastated*”). Перекладач обрав прямий переклад, що допомагає зберегти «жіночий» стиль даного висловлювання.

“I know, baby.”

Я знаю, зайчик.

В даному випадку речення просте та непоширене, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення, проте вибір демінутивної лексики маркує його як жіноче (“*baby*”). Перекладач обрав переклад за допомогою підбору аналога (“*baby*” – *зайчик*), проте зменшувально-пестлива форма зберігається, що допомагає відтворити «жіночий» стиль даного висловлювання в перекладі висловлювання українською мовою.

“Rob kissed a blonde waitress in the parking lot of Jansen's Diner.”

Роб цілувався зі світленькою офіціанткою на парковці «Закусочної Дженсена».

Речення поширене, використаний прикметник «*blonde*» та жіночий суфікс «*waitress*», що маркує його як жіноче. В перекладі використаний підбір аналога (“*blonde*” – *світленька*). Таким чином, завдяки цьому прийому (заміна не демінутивної форми демінутивною) відтворюється «жіночий» стиль мовлення.

“So lovely.”

Яке чудо.

В даному прикладі речення просте та непоширене, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення, проте вибір демінутивної лексики маркує його як жіноче (“*lovely*”). Перекладач обрав переклад за допомогою підбору аналога (“*lovely*” – *чудо*). Так, в українському варіанті зберігається «жіночий» стиль через експресивність, хоча зменшено-пестлива форма в перекладі не використовується.

“That sort of took the wind out of my sail.”

І це вибило тунт у мене з-під ніг.

Образність висловлювання вказує на його «жіночий» стиль. В даному прикладі використовується переклад за допомогою еквіваленту, що допомагає зберегти «жіночий» стиль мовлення.

“I-I know, I know.”

Я знаю, знаю.

В даному прикладі речення просте та непоширене, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення, проте образність висловлювання вказує на його «жіночий» стиль. Використовується переклад за допомогою еквіваленту, що допомагає зберегти «жіночий» стиль мовлення.

“He puts up with my extravagance and my nonsense.”

Він терпить мою марнотратність і моє безумство.

В даному випадку речення поширене, крім того проте вибір книжної лексики маркує його як жіноче (*“extravagance”*). Перекладач обрав прямий переклад, що допомагає зберегти «жіночий» стиль даного висловлювання.

“Oh, so it's safe from my tears of joy.”

Тоді мої сльози радості їм не зашкодять.

В даному випадку жіноче мовлення маркується за допомогою оклику *“Oh”*, що надає реченню експресивності, крім того речення ускладнене, що характерно для жіночого мовлення. Перекладач використовує прийом упущення (*“Oh”* упускається), далі використовується прямий переклад, що допомагає зберегти «жіночий» стиль даного висловлювання.

“And did I mention she's fat?”

І я казала, що вона повна?

В даному прикладі речення просте та непоширене, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення, проте експресивність (питальне речення) висловлювання вказує на його «жіночий» стиль. Використовується переклад за допомогою еквіваленту, що допомагає зберегти «жіночий» стиль мовлення.

“I want to be a mommy.”

Я хочу бути мамою.

В даному прикладі речення просте та непоширене, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення, проте використання демінутивної форми (mommy) висловлювання вказує на його «жіночий» стиль. Використовується переклад за допомогою підбору аналога (заміна демінутивної форми не демінутивною). Так, в українському варіанті зберігається «жіночий» стиль через експресивність та предмет висловлювання, хоча зменшено-пестлива форма в перекладі не використовується.

“I want to be a superhero.”

Я хочу бути супергероїнею.

Речення просте та непоширене, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення, проте в перекладі використаний підбір аналога (*superhero – супергероїнею*). Таким чином, завдяки цьому прийому (додається жіночий суфікс) відтворюється гендерно правильний стиль мовлення.

“Taking care of my baby”.

Нянчитися з дитинкою.

Речення просте та непоширене, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення, проте тема висловлювання маркує його як жіноче. В перекладі використаний підбір аналога (*“baby” – дитинка*). Таким чином, завдяки цьому прийому (заміна не демінутивної форми демінутивною) відтворюється «жіночий» стиль мовлення.

“Going to parties in high heels.”

Ходити на вечірки на високих каблуках.

Речення просте та непоширене, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення, проте тема висловлювання маркує його як жіноче. Використовується переклад за допомогою еквіваленту, що допомагає зберегти «жіночий» стиль мовлення.

“Oh, yes, that's nice.”

Так, воно славне.

В даному випадку речення просте та непоширене, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення, проте використання лексеми «*nice*» та вигуку “*Oh*” маркує його як жіноче. Перекладач використовує прийом упущення (“*Oh*” упускається) та переклад за допомогою еквіваленту, що допомагає зберегти «жіночий» стиль мовлення.

“Oh, don't worry about it, sugar.”

Не хвилюйся, рибонько.

В даному випадку жіноче мовлення маркується за допомогою оклику “*Oh*”, що надає реченню експресивності, крім того речення ускладнене, що характерно для жіночого мовлення. Перекладач використовує прийом упущення (“*Oh*”, упускається), далі використовується підбір аналогу (“*sugar*” – *рибонько*). Таким чином, завдяки цьому прийому (заміна не демінутивної форми демінутивною) відтворюється «жіночий» стиль мовлення.

“You're lovely.”

Яка ти гарнюня!

В даному випадку речення просте та непоширене, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення, проте вибір демінутивної лексики маркує його як жіноче “*lovely.*” Перекладач обрав переклад за допомогою еквіваленту, що допомагає відтворити «жіночий» стиль даного висловлювання в перекладі висловлювання українською мовою.

“It's the sheets. They're Egyptian cotton.”

Це простирадла з єгипетської бавовни.

В даному випадку речення просте та непоширене, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення, проте тема висловлювання маркує його як жіноче. Перекладачем використовується прийом об'єднання, що допомагає відтворити «жіночий» стиль даного висловлювання в перекладі висловлювання українською мовою.

“Once, I took some satin sheets home.”

Одного разу я забрала додому атласні простирадла.

В цьому випадку вставне слово *“Once”* та предмет висловлювання маркує дане висловлювання як жіноче. Перекладач обрав переклад за допомогою еквіваленту, що допомагає відтворити «жіночий» стиль даного висловлювання в перекладі висловлювання українською мовою.

“Brad's parents are not going to buy me a house if they think I was raised by a woman who's never had a marriage last longer than a breath mint.”

Свекри не куплять мені будинок, якщо подумують, що мене виростила жінка, чий шлюб не тривав довше за смак м'ятної цукерки!

В даному випадку тема висловлювання та складність речення маркує його як жіноче. Перекладач використовує прийом узагальнення (*“Brad's parents.”* – Свекри) та підбір аналога (*“a breath mint.”* – смак м'ятної цукерки), що допомагає відтворити «жіночий» стиль даного висловлювання в перекладі висловлювання українською мовою.

“Y-Yes, well, we-we both have charming stories, but I don't want to bore you with a lot of what we Brits call, um, tommyrot.”

Так-Так. В нас обох чарівні історії. Але я не втомлюватиму тебе тим, що англійці звать нісенітницею в одному томі.

В цьому прикладі поширеність та складність речення, а також вибір книжної лексики *“tommyrot.”* вказує на «жіночий» стиль висловлювання. Перекладач використовує прийом членування, що допомагає відтворити «жіночий» стиль даного висловлювання в перекладі висловлювання українською мовою.

“She would smear green concealer to cover the bruise, and then she would apply a second layer of concealer that matched her skin tone.”

Зеленим консилером вона замазувала синець. Потім накладала другий шар іншого консилера в тон шкіри.

В даному прикладі поширеність та складність речення, а також вибір предмета висловлювання маркує його як жіноче. Перекладач використовує прийом членування та еквівалентний переклад, що допомагає відтворити «жіночий» стиль даного висловлювання в перекладі висловлювання українською мовою.

“What kind of over-the-top undeserved bullshit is that?”

Що це за претензійна немислима дурня?

В даному прикладі речення поширене, крім того експресивність (питальне речення) висловлювання вказує на його «жіночий» стиль. Використовується переклад за допомогою підбору аналогу (“*over-the-top*” – *претензійна*) та еквіваленту, що допомагає зберегти «жіночий» стиль мовлення.

“That tramp, she ain't going down without a fight. Well, this tramp isn't either. You know what I mean.”

Ця розпусниця не здасться без бою. І ця розпусниця – теж! Ти мене зрозуміла.

В даному випадку тема висловлювання та складність речення маркує його як жіноче. В перекладі використовується заміна граматичної структури речення, членування та переклад за допомогою еквіваленту, що допомагає зберегти «жіночий» стиль мовлення.

“You're so cute, all aflutter over your dinner with your new beau.”

Ти такий милий! Трепещеш перед вечерею з новим кавалером.

В цьому прикладі тема висловлювання, вибір лексики (*cute, beau*) та складність речення маркує його як жіноче. В перекладі використовується заміна граматичної структури речення, членування та переклад за допомогою еквіваленту, що допомагає зберегти «жіночий» стиль мовлення.

“Open doors don't stay open forever.”

Відкриті двері не залишаються відчинені вічно.

Образність висловлювання вказує на його «жіночий» стиль. В даному прикладі використовується переклад за допомогою еквіваленту, що допомагає зберегти «жіночий» стиль мовлення.

“I used to find that little grin charming. Now it just scares the shit out of me.”

Я вважала цю усмішку милою, але тепер вона мене лякає до чортиків.

Образність висловлювання вказує на його «жіночий» стиль. В даному прикладі використовується переклад за допомогою еквіваленту та об'єднання, що допомагає зберегти «жіночий» стиль мовлення.

“I am just getting started, sweetie.”

Дороженька, я зараз тільки починаю.

Експресивність висловлювання вказує на його «жіночий» стиль. В даному прикладі використовується переклад за допомогою перестановки, що допомагає зберегти «жіночий» стиль мовлення.

“And before I am done, I will burn you, your business, and this poorly decorated shithole to the ground!”

І закінчу лише тоді, коли спалю тебе, твій бізнес і цю вашу розмальовану будку вщент!

Експресивність та поширеність висловлювання вказує на його «жіночий» стиль. В даному прикладі використовується переклад за допомогою еквіваленту, що допомагає зберегти «жіночий» стиль мовлення.

“I've been feeling a little lonely in L.A.”

Якщо чесно, мені було так самотньо у місті.

Демінутив “little lonely” вказує на «жіночий» стиль висловлювання. В даному прикладі використовується переклад за допомогою прийому узагальнення, хоча демінутив у перекладі не використовується, в українському варіанті зберігається «жіночий» стиль мовлення.

“And I don't really remember much of it, because the entire time she was speaking, I was just thinking, «That is one hot feminist.”

Я її не дуже пам'ятаю, тому що, поки вона говорила, я думав: «Ця феміністка – супер!»

Поширеність висловлювання вказує на «жіночий» стиль, проте грубість лексем маркує його чоловічим. В даному прикладі використовується переклад за допомогою еквіваленту, що допомагає зберегти «чоловічий» стиль мовлення.

“Damn straight.”

До дідька вірно!

В даному випадку речення просте та непоширене зі зниженою лексикою “*Damn*”, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення. В даному прикладі використовується переклад за допомогою еквіваленту, що допомагає зберегти «чоловічий» стиль мовлення.

“She requires a little face time.”

Вона потребувала розмови.

В цьому прикладі речення просте та непоширене з офіційною лексикою “*requires*”, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення. В даному прикладі використовується переклад за допомогою аналогу, що допомагає зберегти «чоловічий» стиль мовлення.

“Well, it's a structural thing. It's hard to explain.”

Ну це будівельна штука. Складно пояснити.

В цьому прикладі речення просте та непоширене, крім того предмет розмови вказує на «чоловічий» стиль мовлення.

В даному прикладі використовується переклад за допомогою еквіваленту, що допомагає зберегти «чоловічий» стиль мовлення.

“Relax, sweetheart, it's gonna look great.”

Розслабся, сонце, буде супер.

В цьому прикладі речення просте, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення. В даному прикладі використовується переклад за допомогою аналогу, що допомагає зберегти «чоловічий» стиль мовлення.

“And until you can speak my language, you're just gonna have to trust me, sweetie.”

І поки ти не заговориш моєю мовою, доведеться довіряти мені, любя.

В цьому прикладі речення поширене з демінутивною лексикою “sweetie”, що вказує на «жіночий» стиль мовлення, проте предмет висловлювання вказує на «чоловічий». В даному прикладі використовується переклад за допомогою еквіваленту, що допомагає зберегти «чоловічий» стиль мовлення.

“Well, we have four little rug rats.”

Ну, а у нас чотири спиногризи.

В даному випадку речення просте та непоширене зі зниженою лексикою, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення. В даному прикладі використовується переклад за допомогою аналогу, що допомагає зберегти «чоловічий» стиль мовлення.

“I was cut to shreds moments after my wife turned into a French whore.”

Мене мало не розірвало на шматки, коли моя дружина перетворилася у французьку повію.

В цьому прикладі речення поширене, складне, що вказує на «жіночий» стиль мовлення, проте предмет висловлювання та використання зниженої лексики вказує на «чоловічий». В даному прикладі використовується переклад за допомогою підбору еквіваленту, що допомагає зберегти «чоловічий» стиль мовлення.

“Damn it.”

Прокляття!

В даному прикладі речення просте та непоширене зі зниженою лексикою “Damn”, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення. Перекладач використовує переклад за допомогою прийому підбору аналога та зміни структури речення, що допомагає зберегти «чоловічий» стиль мовлення.

“Oh, God!”

Чорт-чорт-чорт!

В даному прикладі речення просте та непоширене, експресивне, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення. Перекладач використовує переклад за

допомогою прийому антонімічного перекладу, що допомагає зберегти «чоловічий» стиль мовлення.

“I would ask what one has to do with the other, but never mind.”

Я б запитав, як одне відноситься до іншого, але неважливо це все.

В цьому випадку речення поширене, що вказує на «жіночий» стиль мовлення, проте використання зниженої лексики вказує на «чоловічий». В даному прикладі використовується переклад за допомогою підбору еквівалента, що допомагає зберегти «чоловічий» стиль мовлення.

“So no, Simone, I do not expect you to be grateful for the sacrifice I made, but for fuck's sake, at least acknowledge it.”

Я не чекаю, що ти будеш вдячна за мою жертву, але, чорт, хоч визнай її!

В цьому випадку речення поширене, що вказує на «жіночий» стиль мовлення, проте використання зниженої лексики вказує на «чоловічий». В даному прикладі використовується переклад за допомогою підбору еквіваленту та упущення (“So no” та “She” упускається), що допомагає зберегти «чоловічий» стиль мовлення.

“Uh, she prefers the linen, but I think the navy's more slimming.”

Вона обрала лляний, але я думаю, синій мене струнить.

В даному прикладі речення поширене, що вказує, як і обрана лексика та предмет розмови на «жіночий» стиль мовлення, проте репліка належить чоловікові, образ якого більш жіночний ніж чоловічий. В даному прикладі використовується переклад за допомогою підбору еквіваленту та упущення “Uh” упускається, що допомагає зберегти «чоловічий» стиль мовлення.

“Oh, the entrance she made.”

Який це був вихід!

В цьому прикладі речення просте та непоширене з вигуком, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення. Перекладач використовує переклад за

допомогою прийому упушення. “*Oh*” упускається та прийому підбору еквіваленту, що допомагає зберегти «чоловічий» стиль мовлення.

“Designer gown, dripping in diamonds.”

Дизайнерське вбрання, блиск алмазів.

В даному прикладі речення просте та непоширене, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення. Перекладач використовує переклад за допомогою прийому підбору еквіваленту, що допомагає зберегти «чоловічий» стиль мовлення.

“I was her third husband.”

Я був її третім чоловіком.

В даному випадку речення просте та непоширене, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення. Перекладач використовує переклад за допомогою прийому підбору перестановки, що допомагає зберегти «чоловічий» стиль мовлення.

“We were very happy, for the first few years.”

Ми були такі щасливі. Перші кілька років.

В даному прикладі речення просте, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення. Перекладач використовує переклад за допомогою прийому членування, що допомагає зберегти «чоловічий» стиль мовлення.

“What's up? Actually, it's my wife.”

В чому справа? Справа в моїй дружині.

В даному прикладі речення прості та непоширені, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення. Перекладач використовує переклад за допомогою прийому підбору еквіваленту, що допомагає зберегти «чоловічий» стиль мовлення.

“Darling, I got you a scotch.”

Дорога. Ось твій скотч.

Речення просте та непоширене, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення. Перекладач використовує переклад за допомогою прийому підбору еквіваленту, що допомагає зберегти «чоловічий» стиль мовлення.

“Bravo. That was just... Bravo.”

Браво. Це було... Браво!

В даному випадку речення просте та непоширене, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення. Перекладач використовує переклад за допомогою прийому підбору еквіваленту, що допомагає зберегти «чоловічий» стиль мовлення.

“Well... thanks.”

Ну... дякую.

В даному прикладі речення просте та непоширене, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення. Перекладач використовує переклад за допомогою прийому підбору еквіваленту, що допомагає зберегти «чоловічий» стиль мовлення.

“Because it's a gift, and I'm asking you to.”

Бо це подарунок і я тебе прошу.

Речення просте та непоширене, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення.

Перекладач використовує переклад за допомогою прийому підбору еквіваленту, що допомагає зберегти «чоловічий» стиль мовлення.

“You broke my leg, you crazy!”

Ти мені ногу зламала, психованна!

В даному прикладі у реченні використана знижена лексика, що вказує на «чоловічий» стиль мовлення. Перекладач використовує переклад за допомогою прийому підбору еквіваленту та перестановки, що допомагає зберегти «чоловічий» стиль мовлення.

Висновок до розділу III

У процесі роботи проаналовані висловлювання чоловічих і жіночих персонажів серіалу щодо гендерних особливостей і співвідношення їх із затвердженою вище класифікацією, котра прописана у розділі I та II, тим

самим доводячи, що різниця між чоловічим і жіночим мовними актами героїв у досліджуваному серіалі продемонстрована.

Під час відтворення гендерного аспекту жіночого та чоловічого мовлення перекладач стикається з низкою проблем, які умовно можна розділити на такі групи, як: лексичні, морфологічні, стилістичні та синтаксичні. Для їхнього усунення можуть бути використані такі прийоми перекладу, як: конкретизація та генералізація значень, смисловий розвиток, антонімічний переклад, цілісне перетворення, додавання, вилучення, заміна порядку слів зміна структури речення.

Аналіз показав, що для збереження гендерної маркованості перекладач повинен провести лінгвістичний аналіз тексту та встановити, які засоби образності та лексичні одиниці визначають та здійснюють вплив на аудиторію певної статі.

Так, для збереження стилістичних та граматичних особливостей гендерно-маркованих одиниць, використаних у серіалі «Чому жінки вбивають», використані наступні перекладацькі трансформації:

- 1) Прямий переклад або підбір еквівалента – 42%.
- 2) Підбір аналога – 21%.
- 3) Заміна – 11%.
- 4) Перестановка – 5%.
- 5) Членування – 6%.
- 6) Об'єднання – 2%.
- 7) Конверсія – 1%.
- 8) Упущення – 11%.
- 9) Доповнення – 1%

ВИСНОВКИ

Розглянутий матеріал дозволяє зробити наступні висновки.

У дослідницькій традиції лінгвістичної гендерології простежуємо, що аналіз гендеру в мові спочатку породив теорію "дефіцитності" жіночого мовлення, а потім "диференційованості" чоловічого та жіночого мовлення, а мова як система і відповідна реалізація мовлення відображає гендерні параметри, репрезентує гендерну маркованість в мові.

Проведене дослідження дозволяє інтерпретувати гендерний аспект невластне-прямого мовлення на лексико-граматичному, комунікативному та стилістичному рівнях з урахуванням особливостей творчої індивідуальності героїв серіалу "Чому жінки вбивають".

Варто зазначити, що чоловіча поведінка, накладає відбиток на мовну поведінку жіночої особистості і на процеси її мовної соціалізації.

Відмовляючись від реального життя з його проблемами, герої пірнають у світ переживань, почуттів, багатих асоціацій, мінливих відчуттів, у світ "уявного життя".

Значення гендерного фактора в мовній картині світу ставить у центр уваги мовну особистість, важливим елементом якої є стать.

У роботі розрізняємо два типи гендерного стилю:

- 1) базовий стиль, пов'язаний із фізіологічною статтю суб'єкта мови;
- 2) імітований стиль – стилізація під мовлення особи протилежної статі, властивих протилежній статі.

Оскільки мовну особистість персонажів в нашому дослідженні розглядаємо як "реальну особу", тому і розрізняємо мовну особистість чоловіка та мовну особистість жінки, яка є проекцією чоловічого та жіночого мовлення.

Сучасні дослідження, спрямовані на вивчення гендеру, визначають такі його характеристики, як вплив і маніпулювання, націленість на певну аудиторію. Аналіз мови героїв серіалу "Чому жінки вбивають" показує, що

вона є гендерно маркованою, що реалізовується на всіх мовних рівнях – від словотвору до рівня організації мовлення.

Аналіз теоретичних джерел показав, що поняття «гендер» використовують в рамках багатьох гуманітарних наук. Це явище широко розглядається як соціокультурний, дискурсивний і психолінгвістичний феномен. Усі напрямки сучасної гендерної лінгвістики вивчають те, як утворюються і відображаються в соціальному спілкуванні відмінності між чоловіками і жінками.

При такому підході гендер розуміють як інституалізований і ритуалізований соціокультурний конструкт, що базується на глибоких психологічних особливостях статі, історичного контексту розвитку соціуму, традиційних уявленнях про жіноче та чоловіче.

Медіадискурс становить окремий інтерес також для лінгвістичної гендерології, так як вона одночасно відображає гендерні особливості мови і мислення та формує гендерні стереотипи. За даними гендерних лінгвістичних досліджень, у мовній поведінці між чоловіками і жінками існує ряд відмінностей, обґрунтований вибором лексичних одиниць, синтаксичних структур і стилістичних структур.

Мовні особливості реалізації гендерного аспекту медіадискурсу визначаються стереотипами, пов'язаними як із соціальними уявленнями про психологічні особливості чоловіків або жінок, так і з уявленнями про їхню споживчу поведінку.

Більшість досліджень, розглянутих у роботі, інформують про те, що жіноче мовлення апелюють до емоційного початку й містять у собі безліч стилістичних фігур, оцінних мовних засобів, складні синтаксичні конструкції. Для чоловічої цільової аудиторії більш лаконічні й небагатослівні.

Таким чином, ми можемо виділити гендерний аспект як складну перекладацьку проблему. Його необхідно враховувати під час процесу перекладу, особливо при роботі з медіадискурсом.

У серіалі особливості поведінки й мови чоловіків і жінок знаходять яскраве відображення. У жіночому мовленні присутні емоційність, метафорична образність, оцінна лексика, запитання й окличні конструкції. Для чоловіків характерна небагатослівність, значно менша емоційність, лаконічність, точність і послідовність вислову, аргументація фактами.

Щодо відтворення гендерного аспекту, реалізованого в тексті оригіналу, засобами мови перекладу в процесі перекладу з англійської мови на українську, то тут можна виділити такі основні групи проблем: морфологічні (передача категорії роду чи числа іменників, заміна частин мови при перекладі, особливості передачі значення артиклю, переклад складних слів), лексичні (безеквівалентна лексика, англомовні запозичення), стилістичні (відтворення гендерно маркованих стилістичних фігур, передача експресивності).

З метою спостереження, яким чином при перекладі відтворюються механізми впливу на чоловічу та жіночу аудиторію, було досліджено 100 прикладів виразів з серіалу та їх перекладів українською.

Проаналізувавши 100 прикладів з гендерним забарвленням, було такі випадки перекладацьких трансформцій, з яких:

Прямий переклад або підбір еквівалента – 42%.

Підбір аналога – 21%.

Заміна – 11%.

Перестановка – 5%.

Членування – 6%.

Об'єднання – 2%.

Конверсія – 1%.

Упущення – 11%.

Доповнення – 1%

Аналіз дібраного матеріалу показав, що найчастіше робота з текстом оригіналу вимагає не тільки поєднання різних способів перекладу, а й креативного підходу. У тексті перекладу має зберігатися гендерна

спрямованість оригіналу, оскільки засоби естетичного впливу на чоловіків і жінок будуть відрізнятися відповідно до соціальних уявлень про психологічні особливості обох статей.

Отже, переклад має передувати аналіз медіадискурсу з визначенням гендерних маркерів із наступним обранням стратегії реалізації в тексті гендерного аспекту.

Основна стратегія перекладу мовних одиниць, які є гендерними маркерами – підбір варіантів відповідності. У разі, коли якщо це є неможливим, використовується прагматична адаптація і підбір контекстуального аналогу.

І відтворення гендерного аспекту в медіадискурсі вимагає лінгвістичної винахідливості, здатності до творчих пошуків яскравих засобів виразності та креативності.

Список використаної літератури

1. Агєєва В.П., Близнюк В.В., Головашенко І.О., Горностаї П.П., Лавриненко Н.В. Основи теорії гендеру: навчальний посібник. Київ.: «К.І.С.», 2004. 536 с
2. Андрійченко Ю. А. Гендерна маркованість одиниць мови / Ю. В. Андрійченко // Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/psptkl_2011_20_3
3. Арістів Н. Б. Основи перекладу. М.: Видавництво літератури іноземними мовами, 1959. С. 195
4. Айвазова, С. Гендерна рівність у контексті прав людини. - М.: Москва, 2001. - 76 с. наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04 "Германські мови" / наук.: спец. 10.02.04. С.–Петерб. гос. ун–т. СПб,
5. Бархударов Л. С. Язык и перевод (Вопросы общей и частной теории перевода). М.: Междунар. отношения, 1975. 240- 276 с
6. Богачева М. В. Специфика гендерной дифференциации языковых средств // Вісник Дніпропетров. ун-ту. Серія: Мовознавство. – 2008. – Т. 16. – Вип. 14. – С. 4.
7. Борцова М. С. Гендер як неповторна репрезентація статі // Вісник ОНУ ім. І. І. Мечникова. 2012. Т. 17. Вип. 5. С. 6–12.
8. Воронова А. В. Гендер як предмет міждисциплінарного дослідження // Ярославський педагогічний вісник. 2015. Т. 2. С. 196-201.
9. Гентош, Л. О. Кісь. Гендерний підхід: історія, культура, суспільство. Львів. ВНТЛ Класика., 2003. 250 с.
10. Горбань В.В. Стратегії асоціювання: гендерний аспект / В.В.Горбань // V Міжнародні Севастопольські Кирило-Мефодіївські читання: збірник наукових статей. -Севастополь: Гітпак, 2012. -С.366 -
11. Горшкова В.Е. Кинодиалог как единица перевода. Вестник НГУ. Сер. “Лингвистика и межкультурная коммуникация”. 2006. Т. 4.

Вып. 1. С. 52–58.

12. Горошко І.І Гендерні дослідження у лінгвістиці сьогодні / І.І.Горошко, А.В.Кириліна // Гендерні дослідження. -Харків, 1998. -№ 2. -С.234-241

13. Зарецкая А. Н. Особенности реализации подтекста в кинодискурсе автореф. дис. канд. филол. наук: 10.02.19 “Теория языка” / А. Н. Зарецкая. – Челябинск, 2010. – 21-40 с.

14. Зелінський М. Встановлення гендерології як нового напрямку сучасного наукового знання / М. Зелінський, І. Краснюк // Міжнародна науково- практична конференція «Формування гендерного паритету в контексті К.: Державний ін-т проблем сім'ї та молоді; Український ін-т соціальних досліджень, 2002. С. 179-180.

15. Клецина И. С. Гендерная социализация. Санкт-Петербург: Издательство РГПУ им. А. И. Герцена, 1998. 92 с.

16. Кирилина А. В. Гендер: лингвистические аспекты / А. В. Кирилина. – М.: Наука, 1999. – 157 с.

17. Корнева Л. Гендерний аспект комунікації / Л. Корнева. – 2013. – №13. – С.106–113.

18. Комісарів В. Н. Теорія перекладу (лінгвістичні аспекти). М.: Вищ. шк., 1990. 253 с.

19. Комов О.В. Гендерний аспект перекладу. Актуальні проблеми слов'янської філології. 2011. Випуск XXIV. Частина 1. С. 409–417.

20. Крижановська М. В. Вплив гендерного фактору на створення ситуацій комунікативної асинхронії в сімейному дискурсі / М. В. Крижановська. // Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка. – С. 348–360.

21. Кузнецова І.В. Категорія особливого та гендерні ролі в тексті // Мова і культура. Вип. 4. Т. 1. – К., 2002. – С. 119-122.

22. Лакофф Р. Язык и место женщины / Р. Лакофф // Гендерные исследования. – No 5, Харьков: ХЦГИ, 2/2000 – С. 241 - 254.
23. Лакофф. Когнитивная семантика / Дж. Лакофф // Язык и интеллект.-М.: Прогресс, 1996. –С. 143 -184.
24. Лакофф Р. Стилiстичнi стратегii у граматицi стилю // Суспiльнi науки за кордоном (РЖ). - 1981. - № 1. -З. 21-38.
25. Магнес Н.О. Структура устного бытового повествования и специфика ее гендерной реализации: (На материале англ. яз.): Канд. дисс. филол.
26. Мелешко, Т.А. Проблема самореализации: гендерный аспект // Молодежь в современном обществе: правовые, экономические и социально-культурные проблемы: материалы международной научно-практической конференции и молодых ученых. – Мн.: БИП-С ПЛЮС, 2005. – 289с.
27. Миньяр-Белоручев Р. К. Теория и методы перевода. Москва. Московский лицей, 1996. 298 с.
28. Мартинюк А. П. Конструювання гендеру в англomовному дискурсі. – Харків: Константа, 2004. – 292 с.
29. Маслова Ю. П. Основы теорiї гендеру: навчальний посiбник. К.: «К.І.С.» 214 с.
30. Назмутдинова С. С. Гармония как переводческая категория (на материале русского, английского, французского кинодискурса) / С. С. Назмутдинова: автореф. дисс. на соискание науч. степени канд. филол. наук: 02.20 “Сравнительно-историческое, типологическое и сопоставительное языкознание” – Тюмень, 2008. – 18 с.
31. Найда Ю. А. К науке переводить. Вопросы теории перевода в зарубежной лингвистике. Москва: Международные отношения, 1978. С. 114–137.
32. Основы теорiї гендеру: Навчальний посiбник. – К.: “К.І.С.”, 2004. – 536 с.

33. Остапенко В. І. Гендерні особливості вживання вигуків в англійській художній комунікації [Електронний ресурс] / В. І. Остапенко. – Режим доступу: file:///C:/Users/admin/Downloads/Npkpnu_fil_2012_31_89.pdf.

34. Павлюк Л. Гендерні стереотипи і гендерна чутливість комунікації. Ч.1. URL: <http://www.mediakrytyka.info/ohlyady-analityka/henderni-stereotypy-i-henernachutlyvist-komunikatsiyi.html>

35. Паненко О. Гендерные особенности перевода. URL:<https://docplayer.ru/42238568-Gendernye-osobennosti-perevoda.html>

36. Пищикова К. В. Стратегії домінування в аргументативному дискурсі: гендерний аналіз (на матеріалі англійської мови) : автореф.дис.на здобуття К. В. Пищикова. – Х., 2003. – 19 с.

37. Потапов В.В. Попытки пересмотра гендерного признака в английском языке // Гендер как интрига познания. Сб. статей / Московский государственный лингвистический университет. Лаборатория гендерных исследований. М., 2000. С. 151–167.

38. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації / Георгій Георгійович Почепцов. К. : ВЦ "Київський університет", 1999. – 301 с

39. Приходько Г. І. Особливості стратегій мовленнєвої комунікації чоловіків і жінок / Г. І. Приходько. // Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія «Філологічні науки». Мовознавство. – 2014. – №2. – С. 109–111.

40. Пушкарева Н. Л. Гендерная лингвистика и исторические науки /Н. Л. Пушкарева // Этнографическое обозрение. – 2001. – № 2. – С. 31-40.

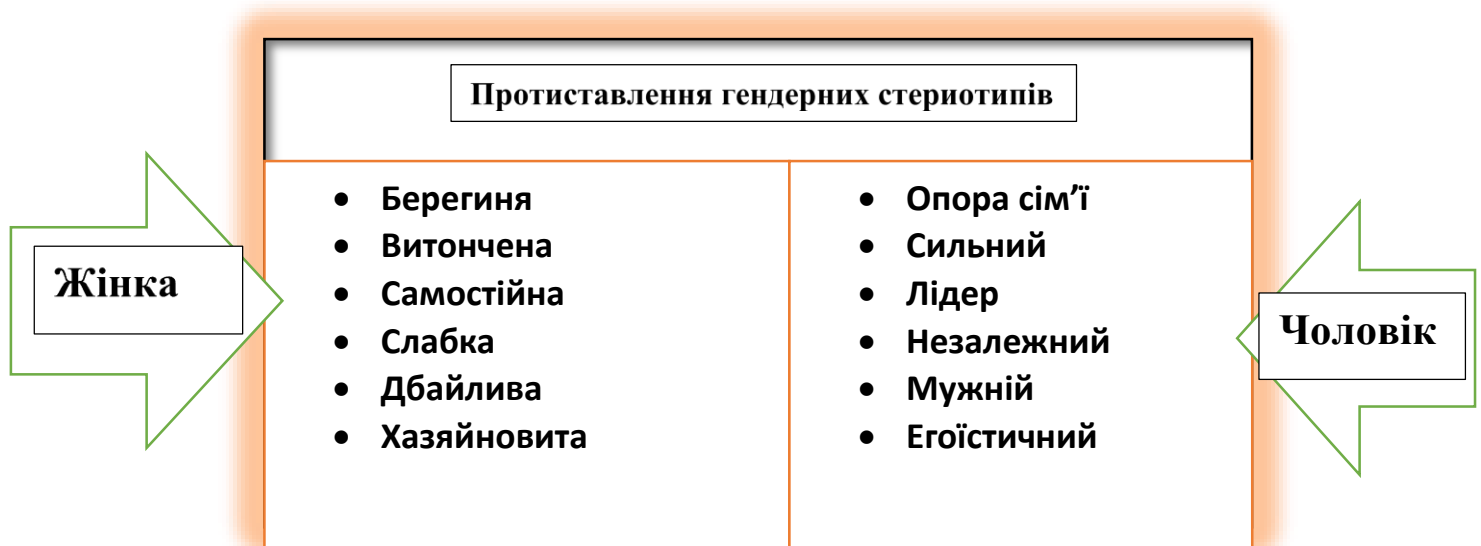
41. Ребрій О. В. Сучасні концепції творчості у перекладі: [монографія] / О. В. Ребрій. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. 376 с.

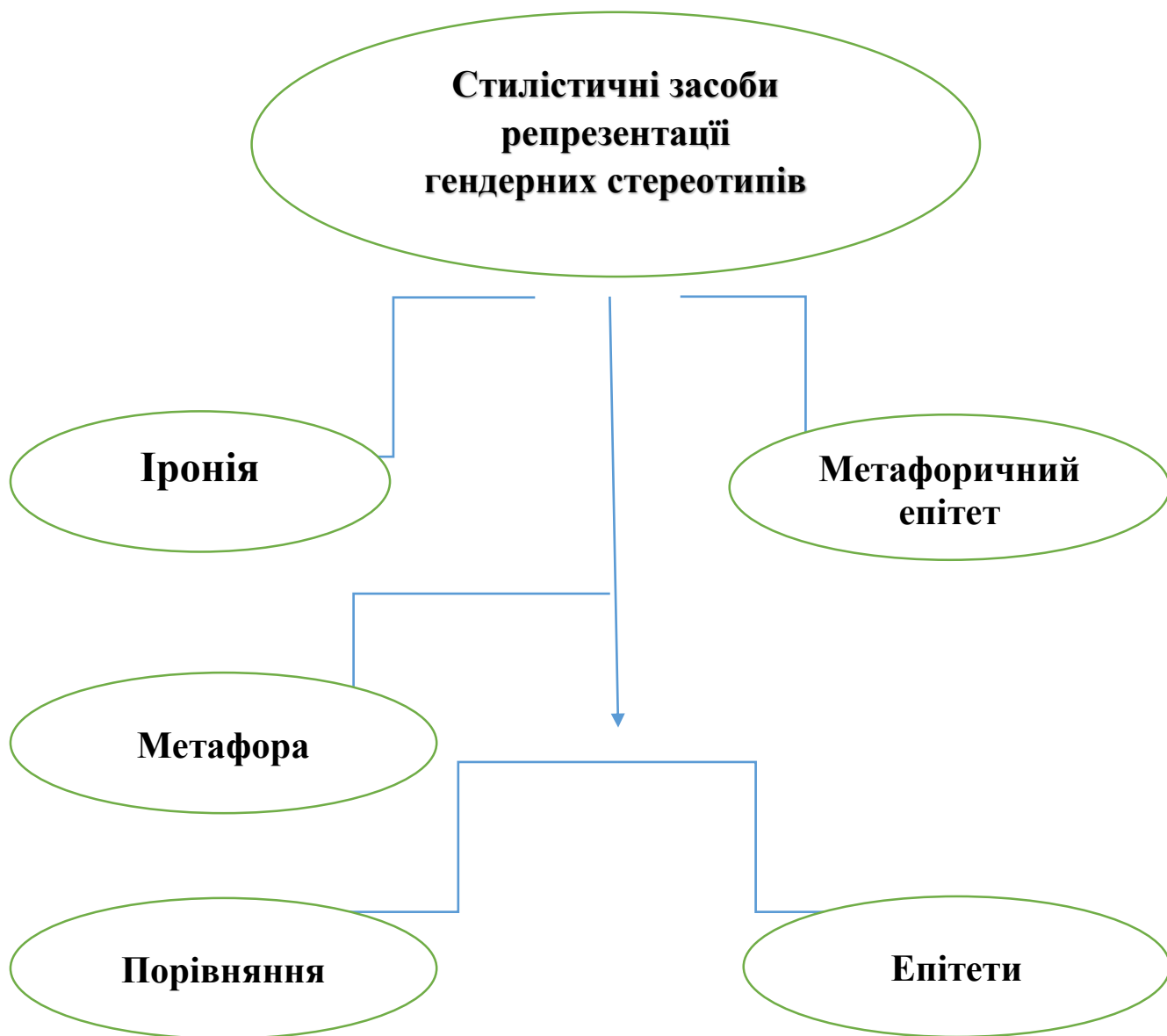
42. Роговский А.М. Гендер и время: деформация гендера в культуре. Между «вечно – женственным» // Мова і культура. Вип. 2. Т. 1. – К., 2000. – С. 128-143.
43. Романов А.А., Романова Е.Г. Гендерная компонента в лингвистике: проблемы объекта и предмета исследования// Animus et anima: языковые картины мира и формы речевого поведения/ Под ред. А.А.Романова. Москва–Тверь, 2000. С.4–20.
44. Рудницька М. Новий тип жінки / Мілена Рудницька // Мілена Рудницька. Статті. Листи. Документи. – Львів, 1998. – 844 с.
45. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика / Я.И.Рецкер. –М.: Международные отношения, 2007. –211 с.
46. Рябова Т. В. Стереотипы и стереотипизация как проблема гендерных исследований. Т. 5. Вып. 1-2 (15-16). Культура. Общество, 2003. С. 120–138.
47. Степанов Ю. С. Методы и принципы современной лингвистики / Ю. С. Степанов – М.: ЛКИ, 2007. – 312 с.
48. Стернин И.А. Некоторые жанровые особенности мужского коммуникативного поведения // Жанры речи: сборник научных статей. Саратов: Изд-во Государственного учебно-научного центра “Колледж”. 2000. № 2. С.178–185.
49. Словарь гендерных терминов. Под ред. А. А. Денисовой; Региональная общественная организация «Восток-Запад: Женские инновационные проекты». Москва: Информация XXI век, 2002. 256 с. URL: <http://www.owl.ru/gender/>
50. Скоромыслова Н. В. Теоретический аспект перевода художественных фильмов / Н. В. Скоромыслова // Вестник Московского государственного областного университета. Серия: Лингвистика. – Москва, 2010. – С. 153 – 156.

51. Соколова Л. А. Несобственно-авторская (несобственно-прямая речь) как стилистическая категория / Л. А. Соколова. – Томск: Изд-во Томского ун-та, 1968. – 290 с.
52. Скребнев Ю. М. Основы стилистики английского языка: [учеб. для ин- тов иностр. языков] / Ю. М. Скребнев. – М.: Высш. шк., 2003. – 224 с.
53. Скорик М. М. Основи теорії гендеру: підр. / М. М. Скорик. – К.: К. І. С., 2004. – 536с.
54. Смирнова Е. В. Гендерные и социокультурные особенности коммуникации /Е. В.Смирнова // Вестник ВГУ. Серия Лингвистика и коммуникация. – Воронеж, 2005. – №2. – С. 131–138.
55. Сусов И. П. Личность как субъект языкового общения / Иван Павлович Сусов // Личностные аспекты языкового общения: межвуз. сб. науч. тр.
56. Сухорольська С. М. Методи лінгвістичних досліджень: навч. посіб. / С. М. Сухорольська, О.І. Федоренко. – Львів: Видавн. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 344 с.
57. Терехова Г. В. Теория и практика перевода: Учебное пособие / Г. В. Терехова. – Оренбург: ГОУ ОГУ, 2004. – 103 с.
58. Тихоновська Г. Мовленнєві акти в межах міжгендерного спілкування/ Г. Тихоновська // Науковий вісник Східноєвропейського нац. ун-ту імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство. – 2013. – № 18. – С. 104–108.
59. Федоров А. В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы): для институтов и факультетов иностр. языков. Учеб. пособие. – 5-е изд. – СПб.: Филологический факультет СПбГУ; М.: ООО "Издательский Дом "ФИЛОЛОГИЯ ТРИ", 2002. – 416 с.

60. Хомский Н. Аспекты теории синтаксиса. М., изд-во МГУ, 1972, с. 110,160,167 (порядок следования предложений мною изменён — Л. Б.).
61. Цоллер В. Н. Соотношение категорий экспрессивности, эмотивности и оценочности в структуре лексического значения / В. Н. Цоллер // Научные ведомости Белгородского гос. ун-та. – 1998. – № 2. – С. 43–54
62. Чернявская В. Е. Дискурс власти и власть дискурса: проблемы речевого воздействия/ В. Е. Чернявская. – М.: Флинта; Наука, 2014. – 136с.
63. Шевченко З. В. Словник гендерних термінів. Черкаси. Видавець Чабаненко Ю., 2016. 336 с.
64. Bach K. Linguistic Communication and Speech Acts / K. Bach, R.M. Harnish. – Cambridge, Mass.: MIT Press, 1979. – 325 p.
65. anfield A. Narrative Style and the Grammar of Direct and Indirect Speech / A. Banfield // Foundation of language. – N.Y., 1973. – № 10. – P. 1–39.213
66. Banfield A. Unspeakable sentences. Narration and Representation in the language of fiction / A. Banfield. – L., 1982. – 340 p.
67. Banfield A. Unspeakable sentences. Narration and Representation in the language of fiction / A. Banfield. – L., 1982. – 340 p.
68. Coats J. Women's friendship, women's talk// Gender and discourse: Сб. науч. тр. London, Thousand Oaks, New Delhi: SAGE Publications, 1997. p.245–262.
69. Coates J. Women, men and language. London, New York: Longman, 1986. – 178 p
70. Dynel M. Stranger than Fiction? A Few Methodological Notes on Linguistic Research in Film Discourse. Brno Studies in English, 37. 2011. P. 41-46.

71. Eckert P, McConnell-Ginet S. Language and gender. New York: Cambridge University Press, 2003. 366 p
72. Greenough J.B., Kittredge G.L. Words and their Ways in English Speech. – N.Y.: The Macmillian, 1929. – 318p
73. Kozloff S. Overhearing Film Dialogue. Berkeley; Los Angeles: University of California Press, 2000. 332 p.
74. Lakoff R. Language and Woman's Place. N. Y.: Harper & Row, 1975. 182 p.
75. Leech G. N. Style in Function: A Linguistic Approach to English Fictional Prose / G. N. Leech, M. Short. – L.: Longman, 1981. – 402 p.
76. Longman Dictionary of Contemporary English / ed. by D. Summers. Harlow: Pearson Education Limited, 2008. 1949 p.
77. Oxford Dictionary of Modern English / [ed. by Ch. T. Onions]. O.: Oxford University Press Inc., 2006. 1312 p
78. Powells A. Women Changing Language. L.: Longman, 1998. 264 p
79. Spender D. Man Made Language. [2-d ed.]. N. Y.: Harper Collins, 1990. 256 p
80. Tajfel H. Differentiation between social groups: Studies in the social psychology of intergroup relations. London Academic Press. 1978.
81. Tannen D. Gender and family interaction// The handbook of language and gender: Сб. науч. тр. Backwell Publishing Ltd, 2003. p.179–201.
82. Tannen D. You just don't understand. Women and men in conversation. New York: William Morrow, 1990. 352 p.
83. Tannen D. Gender and discourse. – NY, Oxford: Oxford University Press, 1996. 221p.

Додаток В: Відтворення гендерного аспекту в мовленні персонажів серіалу “Чому жінки вбивають” українською мовою

1	“But if you can't be with me as a husband, you can be around as a friend. And it's really important for me that my friends are happy.”	«Але якщо ти не можеш бути зі мною як чоловік, ти можеш бути поруч як друг. І для мене дуже важливо, щоб мої друзі були щасливі.»
2	“I'm holding my denim jacket over my head as a makeshift umbrella, but it's not exactly waterproof. I just want to find a taxi, get home, kick off these stupid boots, and run a nice hot bath.”	«Я тримаю свою джинсову куртку на голові як імпровізовану парасольку, але вона не зовсім водонепроникна. Я просто хочу знайти таксі, повернутися додому, зняти ці дурні чоботи і прийняти гарну гарячу ванну.»
3	“And I believed her. Honestly, I'm the world's biggest sucker.”	«І я їй повірив. Чесно кажучи, я найбільший дурень у світі.»
4	“He tolerates my shortcomings and all my stupidities. He tells me that I'm beautiful when I want to hear it, and only he knows how to make me laugh. One day I'll divorce Carl, but I'll never be able to hate him, I just can't.”	«Він терпить мої недоліки і всі мої дурості. Він каже мені, що я гарна, коли хочу це почути, і тільки він знає, як мене розсмішити. Одного разу я розлучуся з Карлом, але я ніколи не зможу його ненавидіти, я просто не можу.»
5	“Grace, Alma's new friend, seems friendly and sincere. To support her friend, she visits her on the very day she cleans up her flower garden.”	«Грейс, нова подруга Алми, здається доброзичливою та щирою. Щоб підтримати свою подругу, вона відвідує її в той самий день, коли вона прибирає свій квітник.»
6	“After all, only then do people treat you normally when you have what they need.”	«Зрештою, лише тоді люди сприйматимуть вас нормально, коли у вас є те, що їм потрібно.»

7	“My head is pounding with a rhythmic pain, like some sort of massive concrete–breaker.”	«Голова стукає від ритмічного болю, наче якийсь масивний бетонолом».
8	“You become truly beautiful only when you learn to love unselfishly. And those who get such love are the richest in the world.”	«По-справжньому красивою стаєш лише тоді, коли навчишся любити безкорисливо. А ті, хто отримує таку любов, є найбагатшими у світі.»
9	“And now, if I want something, I take it. If I have problems, I solve them myself, without your or anyone's help. And you know what else... it's fucking nice.”	«Тепер, коли хочу щось, я приймаю це. Коли у мене є проблема, я виправляю її сам, без допомоги від вас або будь-кого іншого. І дозвольте мені сказати вам... це відчувається дуже добре.»
10	“Then into the room, carrying an enormous bouquet of flowers, walks the most drop–dead gorgeous man I’ve ever seen.”	«Нові проекти допомагають нам зняти наші уми від наших проблем.»
11	“Then into the room, carrying an enormous bouquet of flowers, walks the most drop–dead gorgeous man I’ve ever seen.”	«Потім у кімнату, несучи величезний букет квітів, йде чудовий чоловік, якого я коли-небудь бачила.»
12	“We are bad parents, but we are good neighbors.”	«Ми погані батьки, але ми хороші сусіди.»
13	“I look like an illustration from a child’s picture book. Boss Lady.”	«Я схожа на ілюстрацію з дитячої книжки з картинками. Бос леді.»
14	“There’s a knock at the door. It opens and a tall, slim woman in her fifties comes in. She has blue eyes, high cheekbones, and wavy, graying blond hair in straggly layers. She’s wearing a red quilted waistcoat over a long printed dress and an amber necklace, and she’s holding a paper bag.”	«У двері стукають. Відкривається, а в ній висока струнка жінка. У неї блакитні очі, високі вилиці та хвилясте сиве світле волосся, зібране шарами. Вона одягнена в червоний стьобаний жилет поверх довгої сукні з принтом і бурштинове намисто, і вона тримає паперовий пакет.»

15	“She arrives ready to do battle with lipstick and cleavage as her weapons of choice.”	«Вона прибуває, готова до битви, використовуючи помаду та декольте як свою улюблену зброю.»
16	“The middle-aged housewife no one ever talks about. The drab sparrow* no one has time for. The plain Jane* who is never invited to the party. She has no beauty to draw upon.”	«Домогосподарка середнього віку, про яку ніхто ніколи не говорить. На сірого горобця ніхто не має часу. Звичайна Джейн, яку ніколи не запрошують на вечірку. Вона не має краси, на яку можна було б покладатися.»
17	“That one day, ‘the meek* shall inherit the Earth’. Yes, this is the story of Alma Fillcot. A very meek woman, who, one day got tired of waiting.”	«Що одного разу «лагідні успадкують Землю». Так, це історія Альми Філкот. Дуже лагідної жінки, яка одного разу втомилася чекати.»
18	“I’ll just grab a bite* at the diner.”	«Я перекушу у закусочній.»
19	“Oh, wait, your hem’s undone. Let me fix it for you... Well, you might meet a nice man. You don’t want to seem sloppy.”	«Ой, почекай, у тебе поділ розійшовся. Давай я зашью... Що ж, ти можеш зустріти гарного чоловіка. Ти ж не хочеш здатися неохайною.»
20	“But what’s that old saying? Nothing ventured, nothing gained.”	«Але як там, у тій старій приказці? Хто не ризикує, той не п’є шампанського.»
21	“So sorry to intrude.”	«Дуже сильно вибачаюсь, що втручаюсь.»
22	“And just like that Alma became enthralled with a goddess that was Rita Castillo. She might have felt differently if she’d known about Rita’s private life. Which was very sordid, indeed.”	«І в одну мить Альму зачарувала богиня, якою була Ріта Кастільо. Можливо вона почувалася б інакше, якби знала про особисте життя Рити. Яка була справді дуже брудною.»
23	“This has been one hell of a lousy day.”	«Це був страшенно паршивий день.»

24	“This is not some tawdry affair...He has not yet grasped the importance of fidelity.”	«Це не якась несмачна інтрижка. Він ще не усвідомив важливості вірності.»
25	“Carlo is a vile man with a weak heart.”	«Карло - бридка людина зі слабким серцем.»
26	“I used to know those broads. Very la-di-da.”	«Знала я цих жінок. Такі манірні.»
27	“Once a year they open the gates and let the peasants gawk at their fancy flowers... Sorry to burst your bubble.”	«Щорічно вони відкривають ворота і дозволяють селянам пильнувати їх красиві квіти.»
28	“Because you’re a frump and there’s nothing wrong with that.”	«Тому що ти замухряка і в цьому немає нічого поганого.»
29	“That club is filled with stylish women and I, on the other hand, am drab and shabby... I’ve got to start making an impression. I can’t do that in some dowdy old blue dress.”	«Цей клуб сповнений стильних жінок, а я, навпаки, тьмяна і убога ... Я мушу почати справляти враження. Я не можу це зробити в старій безсмачній синій сукні.»
30	“Maybe it’s time we turn in?”	«Може, час на бічну?»
31	“You’re looking at my bruises...Relax. No one is roughing me up.”	«Ви дивитеся на мої синці... Розслабтеся. Ніхто не б’є мене.»
32	“Do you want to come up? Have a nightcap?”	«Хочеш підвестися? Прийняти на сон майбутній?»
33	“It’s late yeah, I have work in the morning – - Rain check, yeah.”	«Вже пізно мені зранку на роботу. Іншим разом, так.»
34	“I like taking you down a peg when you’re, uh, playing the Grand Lady.”	«Мені подобається зірвати з тебе пиху, коли ти робиш із себе Велику леді.»

35	“Lord. We haven’t made it to dessert and you’re already blotto.”	«Господи. Ми ще не дійшли до десерту, а ти вже п’яний.»
36	“It's just, these are nice digs. I'd hate to see you get evicted.”	«Просто це дуже гарне житло. Я не хотів би, щоб тебе виселили.»
37	“You have mulch in your bow ...I started the day convinced I would never laugh again. And then you walked in wearing that frock.”	«У тебе ґрунт у банті... Я прокинулася впевнена, що більше ніколи не сміятимуся. А потім ти прийшла в цьому сюртуку.»
38	“I bought it years ago at a rummage sale at my church.”	«Я купила її багато років тому на розпродажі у моїй церкві.»
39	“And here I always thought one of her nurses had sticky fingers. Well, obviously I will reimburse you. What did you pay for it?”	«А мені ось завжди здавалося, що в однієї з медсестер заґребні руки. Ну, звичайно, я відшкодную твої витрати. Скільки ти віддала за неї?»
40	“Don’t be silly. It’s a family heirloom.”	«Не говори дурниць. Це сімейна реліквія.»
41	“With that kisser? Of course you do.”	«З такою особою? Звичайно ж так.»
42	“It’s ok, Scoot. I know the score - - Who knows? Maybe I’ll kick her to the curb one day.”	«Все гаразд, Скут. Я розумію, що до чого. Хто знає? Може, я кину її одного разу.»
43	“Good morning, Lexi!” A voice makes me practically jump out of my skin. I jab at Stop on the remote and turn around to see a woman in her fifties. She has dark, gray–streaked hair tied back; she’s wearing a flowery overall; and she’s holding a plastic bucket full of cleaning things. An iPod is clipped to her overall pocket and from the speakers in her ears I can just hear the strains of opera.”	«Доброго ранку» «Голос змушує мене практично вистрибнути зі шкіри. Я натискаю на «Стоп» на пульті й повертаюся, щоб побачити жінку років п’ятдесяти. У неї темне волосся з сірими пасмами, зав’язане назад; вона одягнена у квітчастий комбінезон; і вона тримає пластикове відро, наповнене речами для чищення. У її загальній кишені прикріплений iPod, і з динаміків у її вухах я просто чую звуки опери.»

44	<p>“Frills come in and out of fashion, but somehow she doesn’t notice. She still wears the same clothes she wore when she first met my dad, and the same long flicky hair, the same frosted lipstick. It’s like she thinks she’s still in her twenties.”</p>	<p>«Оборки входять і виходять з моди, але вона чомусь цього не помічає. Вона все ще носить той самий одяг, який носила, коли вперше зустріла мого тата, і те саме довге липке волосся, та сама матова помада. Вона ніби думає, що їй досі за двадцять.»</p>
45	<p>“But it was no dream. I still have shiny perfect teeth and bright chestnut hair.”</p>	<p>«Але це був не сон. У мене досі блискучі ідеальні зуби та яскраве каштанове волосся.»</p>
46	<p>“I pass it back—and as I do so, I suddenly notice my nails. Bloody hell.”</p> <p>“What on earth— My nails have always been bitten—down stumps that I try to hide. But these look amazing. All neat and varnished pale pink...and long.”</p>	<p>«Я передаю це назад – і коли я роблю це, я раптом помічаю свої нігті. Прокляття. Що на землі— Мої нігті завжди були обгризені— пеньки, які я намагаюся приховати. Але ці виглядають дивовижно. Все акуратне і покрите лаком ніжно-рожеве... і довге.»</p>
47	<p>“I’m dry—throated and aching all over. My skin feels like sandpaper.”</p>	<p>«У мене пересихає горло і болить все тіло. Моя шкіра схожа на наждачний папір.»</p>
48	<p>“Underneath, she’s wearing an Armani slip dress that I recognize from my wardrobe, all scrunched up under her jeans. She has about five La Perla bras worn around her middle, and dangling from them, like charms from a bracelet, are two beaded evening bags.”</p>	<p>«Внизу вона одягнена в сукню від Armani, яку я впізнаю зі свого гардеробу, вся зморщена під джинсами. На середині вона має близько п’яти бюстгальтерів La Perla, а з них, як обереги з браслета, висять дві вечірні сумки з бісеру.»</p>
49	<p>“I feel like I’m spying on my own life. Not to mention Eric’s. I know everything, from where he buys his cuff links to what he thinks of the government to the fact that he</p>	<p>«Я відчуваю, що шпигую за своїм життям. Не кажучи вже про Еріка. Я знаю все, від того, де він купує запонки, до того, що він думає про уряд, до того, що він щомісяця</p>

	checks his scrotum for lumps every month.”	перевіряє свою мошонку на наявність грудочок.»
50	“I know you still use your maiden name for work,” says Eric, “but I wanted you to take a little piece of me to the office with you every day. He is so romantic. He is so perfect.”	«Я знаю, що ти все ще використовуєш своє дівоче прізвище на роботі, — каже Ерік, — але я хотів, щоб ти щодня брав з собою в офіс маленьку частинку мене». Він такий романтичний. Він такий ідеальний.»

51	“That woman is really a piece of work!”	«Ця жінка справді праця!»
52	“Her body did not have any of the ripeness of Emily's – she was all straight lines and angles.”	«Її тіло не мало стиглості Емілі – вона була вся з прямими лініями та кутами.»
53	“How on earth did you get your boobs to look like that? – It's amazing what a good seamstress can do with a pair of chicken cutlets.”	«Як ти змусила свої сиськи виглядати так? - Це дивовижно. що може зробити хороша швачка з парою курячих котлет.»
54	“She was quiet for a moment, and Noah watched the fire flicker in her emerald eyes.”	«На мить вона замовкла, і Ной спостерігав, як вогонь блимає в її смарагдових очах.»
55	“She suddenly realized, and immediately felt as if she'd been released from shackles.”	«Вона раптом усвідомила, і відразу відчула, ніби її звільнили з кайданів.»
56	“She knew plenty of women who were successful, who made 'real' money, but none who had a wealth of ... Why was it always men and not women?”	«Вона знала багато жінок, які були успішними, які заробляли «справжні» гроші, але жодної з багатих... Чому це завжди були чоловіки, а не жінки?»

57	“Women have lots of ways to feel good about themselves. They have their children and their homes. Men have only one thing – their jobs.”	«У жінок є багато способів почувати себе добре. У них є діти і свої домівки. У чоловіків тільки одне – робота.»
58	“Women had learned to take care of themselves because the men were always gone when you needed them.”	«Жінки навчилися піклуватися про себе, тому що чоловіків завжди не було, коли вони були потрібні.»
59	“I decided not to say anything. If he makes excuses, it will affect our marriage. - He cheated on you, it should affect the marriage.”	«Я вирішила нічого не говорити. Якщо він виправдовується, це вплине на наш шлюб. — Він вам зрадив, це має вплинути на шлюб.»
60	“Death is cheaper than divorce.”	«Смерть дешевше розлучення.»
61	“Do you really think we are the only ones pretending to be who we are not?”	«Ви справді думаєте, що ми єдині, хто прикидається тим, ким ми не є?»
62	“It all starts quite slowly. From a glance or with a gesture. And when the invitation is accepted, tango begins. It's a dance of anticipation, seduction, desire and love.”	«Починається все досить повільно. Поглядом або жестом. І коли запрошення прийнято, починається танго. Це танець очікування, спокуси, бажання та любові.»
63	“They say that two people are needed for tango, but sometimes a third one is hidden nearby in the dark. If you decide to dance with him, you must be prepared for the consequences, because passion will develop into jealousy, and love will give rise to violence. Yes, tango reminds us that the greatest love stories end in death.”	«Кажуть, що для танго потрібні дві людини, але іноді в темряві поряд ховається третій. Якщо ви вирішили потанцювати з ним, ви повинні бути готові до наслідків, тому що пристрасть переросте в ревності, а любов породить насильство. Так, танго нагадує нам, що найбільші історії кохання закінчуються смертю.»

64	“You're too drunk for this conversation. - When the conversation about love begins, the man quickly sobers.”	«Ти занадто п'яний для цієї розмови. – Коли починається розмова про кохання, чоловік швидко протверезіє.»
65	“So funny. People enter our lives every day. You never know who will play the main role in it. A stranger can save your life or destroy it.”	«Так смішно. Люди щодня входять в наше життя. Ніколи не знаєш, хто зіграє в ньому головну роль. Незнайомець може врятувати ваше життя або знищити його.»
66	“What do you think you like? - And what are your pockets for? - For things that are needed”	«Як ви думаєте, що вам подобається? — А для чого твої кишені? — На речі, які потрібні.»
67	“It's easy to come to a happy life. The catch is not to regret your choices made along the way.”	«До щасливого життя легко прийти. Заковика полягає в тому, щоб не шкодувати про свій вибір, зроблений на цьому шляху.»
68	“I started living a really rich life when I stopped worrying about money.”	«Я почав жити по-справжньому багатим життям, коли перестав турбуватися про гроші.»
69	“I've always considered myself a gorgeous woman. But how can I be gorgeous if no one wants to love me?”	«Я завжди вважав себе чудовою жінкою. Але як я можу бути чудовою, якщо ніхто не хоче мене любити?»
70	“Funny. My first husband liked to drink more than me. The second one loved cocaine more than me. And the third loves boys more than me. Am I the only one who sees a pattern?”	«Смішні. Мій перший чоловік любив пити більше, ніж я. Другий любив кокаїн більше, ніж я. А третій любить хлопців більше за мене. Я один бачу закономірність.»
71	“Let you not be my husband, but you will be my friend. And I love it when my friends are happy.”	«Нехай ти не будеш моїм чоловіком, але будеш моїм другом. І я люблю, коли мої друзі щасливі.»

72	<p>- “My daughter is a monster!”</p> <p>- “She's a bride. It's essentially the same thing.”</p>	<p>— Моя донька - чудовисько!</p> <p>—</p> <p>В</p> <p>о</p>
73	<p>- “I don't understand. Why do you need to talk to this whore?”</p> <p>- “To get her away from my husband.”</p> <p>- “And how can going to the movies help with this?”</p> <p>- “I'm trying to win her trust. If a stranger says you look terrible, what will you answer?”</p>	<p>— Я не розумію. Чому тобі потрібно говорити з цією повією?»</p> <p>— Щоб забрати її від мого чоловіка.»</p> <p>— А як у цьому може допомогти похід у кіно?»</p> <p>— Я намагаюся завоювати її довіру. Якщо незнайомиць скаже, що ви виглядаєте жахливо, що ви відповісте?»</p>
74	<p>- “As the Bible says, don't kill, the Lord may not understand.”</p> <p>- “He may not, but his wife is sure.”</p>	<p>— Як сказано в Біблії, не вбивай, Господь може не зрозуміти.»</p> <p>— Може й ні, але дружина впевнена.»</p>
75	<p>“All open doors will someday close.”</p>	<p>«Усі відкриті двері колись закриються.»</p>
76	<p>“It's easy to come to a happy life. The catch is not to regret your choices made along the way.”</p>	<p>«Легко прийти до щасливого життя. Заковика полягає в тому, щоб не шкодувати про свій вибір, зроблений на цьому шляху.»</p>
77	<p>“I started living a really rich life when I stopped worrying about money.”</p>	<p>«Я почав жити по-справжньому багатим життям, коли перестав турбуватися про гроші.»</p>
78	<p>- “What do you think you like?”</p> <p>- “And what are the pockets for?”</p> <p>- “For things that are needed to pass through the Alps.”</p>	<p>— Як ви думаєте, що вам подобається?»</p> <p>— А кишені для чого?»</p> <p>— Для речей, які потрібні, щоб пройти через Альпи.»</p> <p>— Боже мій! У нас відпочинок чи</p>

	- "Oh my God! Do we have a vacation or escape from the Nazis?"	втеча від нацистів?»
79	"I've always considered myself a gorgeous woman. But how can I be gorgeous if no one wants to love me?"	«Я завжди вважав себе чудовою жінкою. Але як я можу бути чудовою, якщо ніхто не хоче мене любити?»
80	"Funny. My first husband liked to drink more than me. The second one loved cocaine more than me. And the third loves boys more than me. Am I the only one who sees a pattern?"	«Смішні. Мій перший чоловік любив пити більше, ніж я. Другий любив кокаїн більше, ніж я. А третій любить хлопців більше за мене. Я один бачу закономірність?»
81	- "You're too drunk for this conversation." - "When a conversation about love begins, the man quickly gets sober."	Ти занадто п'яний для цієї розмови. – Коли починається розмова про кохання, чоловік швидко протверезіє.»
82	- "Mom, Mikey hit me." - "Am I your bodyguard? So hit him back."	— Мамо, Майкі вдарив мене. — Я твій охоронець? Тож ударіть його у відповідь.»
83	"Do you really think we are the only ones pretending to be who we are not?"	«Ви справді думаєте, що ми єдині, хто прикидається тим, ким ми не є?»
84	"It all starts quite slowly. From a glance or with a gesture. And when the invitation is accepted, tango begins. It's a dance of anticipation, seduction, desire and love. They say that two people are needed for tango, but sometimes a third one is hidden nearby in the	«Починається все досить повільно. Поглядом або жестом. І коли запрошення прийнято, починається танго. Це танець очікування, спокуси, бажання та любові. Кажуть, що для танго потрібні дві людини, але іноді в темряві поряд ховається третій. Якщо ви

	dark. If you decide to dance with him, you must be prepared for the consequences, because passion will develop into jealousy, and love will give rise to violence. Yes, tango reminds us that the greatest love stories end in death.”	вирішили потанцювати з ним, ви повинні бути готові до наслідків, тому що пристрасть переросте в ревності, а любов породить насильство. Так, танго нагадує нам, що найбільші історії кохання закінчуються смертю.»
85	- “Are you blackmailing me?” - “Why? You don't react to small gestures.”	— Ви мене шантажуєте? » — Чому? Ви не реагуєте на дрібні жести. »
86	- “Ma'am, are you crazy?” - “Of course not. I'm drunk.”	Пані, ви збожеволіли? » Звичайно, ні. Я п'яний. »
87	- “I don't know where to find of this glass.”	— Я не знаю, де взяти сміливість. » — «Вона тут, на дні цієї склянки. »
88	- “I decided not to say anything. If he justifies himself, it will affect our marriage.” - “He cheated on you, it should affect the marriage.”	— Я вирішив нічого не говорити. Якщо він виправдовується, це вплине на наш шлюб.» — «Він вам зрадив, це має вплинути на шлюб.»
89	“Ignoring her, I grab the Louis Vuitton bag and start taking things out of it, examining each item closely as though it might impact a message.”	«Не звертаючи на неї уваги, я беру сумку Louis Vuitton і починаю діставати з неї речі, уважно розглядаючи кожен предмет, ніби це може вплинути на повідомлення.»
90	“And look at his polished shoes, and his designer watch.”	«І подивіться на його начищені черевики та його дизайнерський годинник.»
91	“There’s an expensive-looking bracelet made of hammered gold,	«Є дорогий на вигляд браслет із кованого золота,

	and a matching necklace, plus a watch.”	і відповідне намисто плюс годинник.»
92	“Wow. This is nice.” I run my fingers cautiously over the bracelet, then reach in again and retrieve two chandelier earrings. Caught up among the knotted strands of gold is a ring, and after a bit of careful unweaving I manage to untangle it.”	«Ого. Це добре.» «Я обережно проводжу пальцями по браслету, потім знову простягнути руку і дістати дві сережки-люстри. Серед зв’язаних золотих ниток опиниться перстень, і після невеликого обережного розплітання мені вдається його розплутати.»
93	“I did!” Amy’s eyes light up. “This woman in Kensington looked just like Madonna, only fatter.”	«Я зробив!» — Очі Емі світяться. «Ця жінка в Кенсінгтоні виглядала просто як Мадонна, тільки товстіша.»
94	“I’ll go and find something for us both. And make sure you eat properly, Lexi,” she adds. “None of this no-carbs obsession. A potato won’t kill you.” No carbs? Is that how I got this shape? I glance down at my unfamiliar toned legs. It has to be said, they look as if they don’t know what a potato is.”	«Я піду і знайду щось для нас обох. І обов’язково їсти правильно, Лексі, — додає вона.» «Нічого з цієї одержимості без вуглеводів. Картопля тебе не вб’є». Немає вуглеводів? Так я отримав цю форму? Я дивлюся на свої незнайомі підтягнуті ноги. Треба сказати, вони виглядають так, ніби не знають, що таке картопля. »
95	“Before you had that car crash, you were all for getting rid of Flooring. Once you saw your new package.” “More power for us, more money... what’s not to love?”	«До того, як ви потрапили в цю автокатастрофу, ви були за те, щоб позбутися. Підлогове покриття. Як тільки ви побачили свій новий пакет. Більше влади для нас, більше гроші... що не любити?»
96	“All I can do is gaze up at him, a bubble of disbelief rising inside me.”	«Все, що я можу зробити, це дивитися на нього вгору, всередині мене здіймається бульбашка недовіри.»
97	“I’m pacing about my office, sipping my coffee, my stomach churning with nerves. I’ve never	«Я ходжу по офісу, попиваю каву, у мене крутиться живіт від нервів. Я

	told anyone off before. Let alone a whole department. Let alone while simultaneously trying to prove that I'm really friendly.”	ніколи раніше нікому не відмовляв. Не кажучи вже про цілий відділ. Не кажучи вже про спробу довести, що я дійсно дружелюбний.»
98	- “If he justifies himself, it will affect our marriage.” - “He cheated on you. This should affect marriage.”	«Якщо він виправдовується, це вплине на наш шлюб. — Він зрадив тобі. Це має вплинути на шлюб.»
99	“He'll be mad if he learns you're dating his daughter. - He'll be furious if he finds out that you're dating his daughter.”	«Він злийся якщо дізнається, що ти зустрічаєшся з його дочкою. – Він вибухне якщо дізнається що ви зустрічаєтесь з його дочкою.»
100	“As a result, I become rich as soon as I stopped counting money.”	«В результаті я стаю багатим, як тільки перестав рахувати гроші.»

SUMMARY

Translation studies of recent years, devoted to the analysis of gender-marked vocabulary, which are characterized by a variety of theoretical concepts and problems of reproduction of such vocabulary. One of the topical issues of the topic of gender is the study of its aspects from the point of view of modern American media discourse.

With this in mind, the work is devoted to the analysis of stylistic and grammatical features of gender-marked vocabulary based on the material of the American TV series "Why Women Kill".

Consideration of the concept of gender as a product of discourse involves highlighting the problem of the regulatory influence of language on the formation of an individual's gender identity as a part of society, which reflects its discourse and at the same time is subject to regulatory influence from society.

The topicality of the topic is determined by: the rapid penetration of gender-marked vocabulary into all spheres of society, stylistic and grammatical features in view of the features of gender in translation studies; increased attention of scientists to gender-marked vocabulary.

The following main tasks correspond to the purpose of the research:

- 1) Definition of the concept of gender in translation studies;
- 2) Analysis of the nature of female behavior in media discourse;
- 3) Consider the linguistic means of expressing gender characteristics in the series;
- 4) Outline gender stereotypes;
- 5) Analyze the reproduction of the gender aspect when translating into Ukrainian;

The object of research is the functioning of gender-marked units in modern American film discourse.

The subject of the study was the peculiarities of the reproduction of the gender aspect in the modern American film discourse by means of the Ukrainian language.

The work presents the following methods (theoretical analysis, systematization and classification). A descriptive and contextual method was used during the analysis of stylistic and grammatical features of gender-marked vocabulary. The systematic method was used in the analysis of linguistic means of expressing the gender aspect in the series.

In the first chapter, we consider the theoretical foundations of gender research in linguistics and translation studies.

In the second chapter, we analyze the specifics of gender-marked vocabulary in modern American film discourse.

In the third chapter, we reproduce the stylistic and grammatical features of gender-marked units in the translation of modern American film discourse.

In the conclusions, we summarize the research results, compile theoretical sources and analyze the actual material. The bibliography includes 83 sources of domestic and foreign authors.

In the process of work, the statements of male and female characters of the series regarding gender characteristics were analyzed, thereby proving that the difference between male and female speech acts of the characters in the studied series is demonstrated.

Thus, in order to preserve the stylistic and grammatical features of the gender-marked units used in the series "Why Women Kill", the following translation transformations were used:

- 1) Direct translation or selection of the equivalent - 42%.
- 2) Analogue selection - 21%.
- 3) Replacement - 11%.
- 4) Permutation – 5%
- 5) Membership - 6%.
- 6) Unification - 2%
- 7) Conversion – 1%

8) Omission - 11%.

9) Supplement – 1%

The analysis of the selected material showed that most often work with the text the original requires not only a combination of different methods of translation, but also creative approach.